

EUROBAROMETER 58.1 - NATIONAL STANDARD REPORT

EU under forandring

Survey carried out for the European
Commission's Representation in
Denmark

*"This document does not reflect the views of the European Commission.
Any interpretations or opinions expressed in this report are those of the
authors alone"*

March 3, 2003

EORG E.E.I.G.
111 rue Colonel Bourg – 1140 Brussels - Belgium
Tel : +32 / 2 – 775.01.12 – Fax : +32 / 2 – 761.02.75 – Email : info@eorg.be

Indholdsfortegnelse

Executive Summary

Indledning

Side:

Kapitel 1 :	Holdninger til EU-udvidelsen	1
	Sammenfatning	1
Kapitel 2 :	Holdninger til EU's kompetencer og indflydelse	15
	Sammenfatning	15
Kapitel 3 :	EU – viden, tilfredshed og image	25
	Sammenfatning	25
Kapitel 4 :	De danske forbehold	37
	Sammenfatning	37

Appendix 1 : Technical Specifications

Executive Summary

This Executive Summary presents the overall results from the EU Eurobarometer Poll no. 58.1. The answers for the survey have been collected in Denmark between September 30, 2002 and October 28, 2002.

The main conclusions of the survey are as follows:

Enlargement

The Danes are positive towards enlarging the EU with selected countries

67% of the Danes wish to enlarge the EU with only some of the applicant countries, while 15% wish to enlarge the EU with all applicant countries. Consequently, 82% of the Danish population support the enlargement to some extent.

Connection between level of knowledge about the EU and attitude towards the enlargement

There is a connection between the level of knowledge that people believe to have about the EU and their attitude towards enlargement. The tendency is that the more knowledge people themselves believe to have, the more positive they are towards enlargement.

Estonia, Latvia and Lithuania are the Danes' favourites - Turkey faces resistance

74% of the Danes are in favour of the admission of Estonia and Latvia, while 73% are in favour of the admission of Lithuania. This is an increase since the last Euro Barometer Survey in the spring of 2002. Only 27% are in favour of admitting Turkey into the EU. This is a decrease compared to the last survey.

Norway, Iceland and Switzerland are welcome in the EU – if they wish to join

92% of the Danes are in favour of the admission of Norway into the EU, while the same figure is 89% for Iceland and Switzerland. Only 32% are in favour of the admission of Albania.

A larger EU will increase the difficulties for decision-making on European level

78% of the Danes believe that decision-making on European level will be more difficult, if more countries are admitted into the EU. 67% express that enlargement of the EU is likely to ensure peace and security in Europe. 67% believe that the new EU members will lead to Denmark receiving less financial support from the EU.

A majority of women believe that they have not been properly informed about EU enlargement

56% of women do not feel that they have been properly informed about the enlargement of the EU. For men the same figure is 44%.

Nearly one fourth of the Danes do not engage in discussions about enlargement

24% of the Danes claim that they do not participate in any political debates concerning the enlargement.

Information level on the enlargement has improved

Since the last Euro Barometer Survey there has been a 10% fall among those, who feel that they have not been well informed about the enlargement.

Large companies will benefit significantly from the enlargement

According to the Danes the large companies will be the big winners after an enlargement; a total of 79% express that they believe that the enlargement is to the advantage of the large companies. Only 14% believe that the enlargement will be a disadvantage to the large companies.

The Central and Eastern European countries have become more democratic since 1989

76% of the Danes believe that the Central and Eastern European countries have become more democratic since the fall of the Berlin Wall in 1989. Only 12% express that this is not the case.

Power and competence of EU

The European Parliament is the most important institution

The European Parliament, the Court of the European Communities, and the European Commission are the three most important institutions for the life in the EU. The Court of the European Communities is the most trustworthy of all institutions as 71% of the Danes express confidence towards this institution.

Health and social services should remain a national matter

83% percent of the Danes want decisions about health and social services to be made by the Danish government.

40% of the Danes want immigration laws be regulated by the EU

40% of the Danes express their wish that laws on political asylum should be regulated by the EU while 58% want it to remain a national matter.

Environmental protection, peace, and security should be main priorities of the EU

94% of the Danes believe that protection of the environment is an area that should be prioritised by the EU. 57% of the Danes find that the EU is not very efficient in this area.

Connection between age and the attitude towards the EU effort in specific areas

Generally, young people in the age group 15-24 are the least critical towards the effort of the EU in specific areas.

Knowledge, satisfaction and image

Only few Danes believe that they have a high knowledge about the EU

On a scale from 0 to 10 (where 10 equals a high degree of knowledge) only 4% of the Danes rate their own knowledge at the figures 9 or 10.

The European Parliament is the best known EU institution

98% of the Danes have heard about the European Parliament, which places it as the best known EU institution among the Danes. 93% have heard about the European Commission.

Both Danish and European

57% of the Danes consider themselves to be both Danish and European citizens

Great satisfaction with the Danish democracy

32% of the Danes are very satisfied with Danish democracy, while 56% are almost satisfied. In total, 88% of the Danes are satisfied with the Danish democracy.

Connection between level of education and assessment of the EU membership

64% of the Danes, who were 20 years of age or older, when they finalised their education, believe that the EU is a good thing, while the same figure is 39-55% for persons, who finalised their education in their teenage years.

Ireland and Greece have had the greatest advantage of their EU membership

The populations in Ireland and Greece believe that their countries are the ones, who have benefited most of their EU membership.

More EU supporters among young people

50% of the persons in the age group 15-24 years believe that the image of the EU is either positive or very positive, whereas the same figure is 41% for the age group 55+.

Development within the EU progresses too fast

The Danes believe that the current speed of development within the EU is going too fast.

The importance of the EU in the everyday life of the Danes is decreasing

From the Euro Barometer Report in December 1999 and until the recent survey there has been a 9% fall in the expectation of the Danes towards the importance of the EU in their everyday life during the next five year. 45% of the Danes want the EU to have the same role during the next five years as it goes now, while 19% want the EU to play a less important role.

The Danish reservations

Decisions about European defence policy should be made by NATO

39% of the Danes believe that decisions regarding European defence policy should be made by NATO, while 27% believe that the EU should handle these decisions. 24% want the national governments to take this responsibility.

Positive attitude towards the Euro

A total of 52% of the Danes believe that it would be very good or pretty good to replace the Danish Krone with the Euro. 18% are neutral, while 28% believe that it would be very bad or pretty bad to abandon the Krone.

Among Danes, who have personal experience with the Euro, a total of 49% feel either very comfortable or pretty comfortable with the new currency, while 13% feel very uncomfortable or pretty uncomfortable. 38% of this group are undecided.

Indledning

Denne rapport præsenterer resultaterne fra den seneste danske meningsmåling, der indgår i EU's Eurobarometer-undersøgelser. To gange årligt bliver der gennemført kvantitative nationale undersøgelser i de 15 EU-lande. I forbindelse med undersøgelserne bliver et repræsentativt udsnit af borgerne i hvert EU-land stillet en række enslydende spørgsmål.

Eurobarometer-undersøgelserne gennemføres under ledelse af analyseinstituttet INRA, som har hovedkontor i Bruxelles. INRA er således overordnet koordinator for Eurobarometer og har kontakten til de nationale analyseinstitutter, som er ansvarlige for at indsamle data i hvert af de 15 EU-lande. I Danmark er det analyseinstituttet GfK Danmark, som indhenter datagrundlaget. Analyseinstituttet Perception Research er ansvarlig for at fortolke, kommentere og præsentere de statistiske resultater i denne rapport.

De resultater som præsenteres i rapporten er blevet indsamlet i Danmark i efteråret 2002 i perioden fra 20. september til 28. oktober. Det er de samme spørgsmål, som er stillet til et repræsentativt udsnit af danskere i aldersgruppen fra 15 år og opefter.

Rapporten sætter fokus på at formidle de mest centrale resultater fra de forskellige områder, som datagrundlaget dækker. Med udgangspunkt i en vurdering af væsentlighed og aktualitet næranalyseres og præsenteres nedenstående fire emner og problemstillinger:

- Holdninger til EU-udvidelsen
- Holdninger til EU's kompetencer og indflydelse
- EU – viden, tilfredshed og image
- De danske forbehold

Den samlede Eurobarometer-undersøgelse består af et meget stort og omfangsrigt materiale. Datagrundlaget åbner derfor mulighed for at nedbryde de enkelte spørgsmål på en række forskellige demografiske variabler som køn, alder, uddannelse og geografi. Det betyder, at der er mange muligheder for at kombinere og præsentere materialet. I de tilfælde hvor det er relevant, bliver materialet nedbrudt på sociodemografiske variable. Resultaterne fra denne undersøgelse bliver også sammenlignet med tidligere Eurobarometer-undersøgelser, eller der bliver præsenteret resultater, som sammenligner holdninger mellem EU-landene. Visse steder i rapporten vil der også blive fokuseret på at vise en udvikling over en given årrække i forhold til specifikke spørgsmål.

Rapporten er struktureret med udgangspunkt i fire overordnede kapitler. Alle kapitlerne indledes med en opsummering af kapitlets hovedresultater, hvorefter der følger en detailanalyse af de udvalgte spørgsmål og problemstillinger. Det gør det nemt at udvælge de emner, som man finder særligt interessante. Ved læsning af rapporten er det vigtigt at være opmærksom på, at alle tal i figurerne ikke nødvendigvis summerer til 100 pct. Det hænger sammen med, at der benyttes op- og nedrundinger efter gældende principper.

Det er væsentligt, at diskussionerne om Danmarks og danskernes forhold til EU foregår på et redeligt vidensgrundlag. Derfor er det også målsætningen med rapporten, at den skal kunne bruges af alle, der beskæftiger sig med danskernes holdninger til EU og Europa.

Christian Olesen
Perception Research: www.perception.dk
Januar 2003

Kapitel 1: Holdninger til EU-udvidelsen

Kapitel 1 handler om danskernes holdninger til EU-udvidelsen. Det bliver præsenteret, hvilke lande danskerne ønsker optaget, og der bliver set nærmere på sammenhængen mellem vidensniveau og holdninger til udvidelsen. Det bliver påvist, hvor meget danskerne selv vurderer, at de deltager i debatten om udvidelsen. Og endelig bliver det berørt, hvilken betydning danskerne mener, at udvidelsen har for EU på en række forskellige områder.

Sammenfatning

Danskerne vil gerne udvide EU med udvalgte lande

67% af danskerne ønsker at udvide EU med nogle af de lande, der ønsker at være medlemmer, mens 15% gerne vil udvide EU med alle de lande, der ønsker medlemskab. Der er derfor 82% af danskerne, som støtter udvidelsen i en eller anden form.

Sammenhæng mellem vidensniveau om EU og holdningen til udvidelsen

Der er en sammenhæng mellem det vidensniveau, man selv oplever at have om EU og holdningen til udvidelsen. Tendensen er, at jo større viden man selv oplever at have, jo mere positiv er man.

Estland, Letland og Litauen er danskernes favoritter – Tyrkiet møder modstand

74% af danskerne er for, at Letland og Estland bliver optaget i EU, mens 73% er for optagelsen af Litauen. Kun 27% er for Tyrkiets optagelse i EU.

Norge, Island og Schweiz er velkommen i EU – hvis de vil

92% af danskerne er for, at Norge bliver optaget i EU, mens tallet er 89% for Islands og Schweiz vedkommende. Kun 32% går ind for at optage Albanien i EU.

Flere EU-lande gør det sværere at træffe beslutninger på europæisk plan

78% af danskerne mener, at optagelsen af flere lande i EU, vil gøre det sværere at træffe beslutninger på europæisk plan. 67% giver udtryk for, at flere EU-lande giver større garanti for fred og sikkerhed i Europa. Der er 67%, som mener, at nye EU-lande vil betyde, at Danmark modtager mindre økonomisk støtte fra EU.

Kvinderne føler sig dårligere informeret om udvidelsen end mændene

56% af kvinderne føler sig ikke særlig godt informeret om udvidelsen – for mændenes vedkommende er procentsatsen 44.

En fjerdedel af danskerne diskuterer overhovedet ikke udvidelsen

24% af danskerne angiver, at de overhovedet ikke deltager i den politiske debat om udvidelsen.

Stigning i informationen om udvidelsen

Fra forrige Eurobarometer-undersøgelse til denne er der sket et fald på 10% blandt dem, der oplever, at de ikke er særlig godt informeret om udvidelsen.

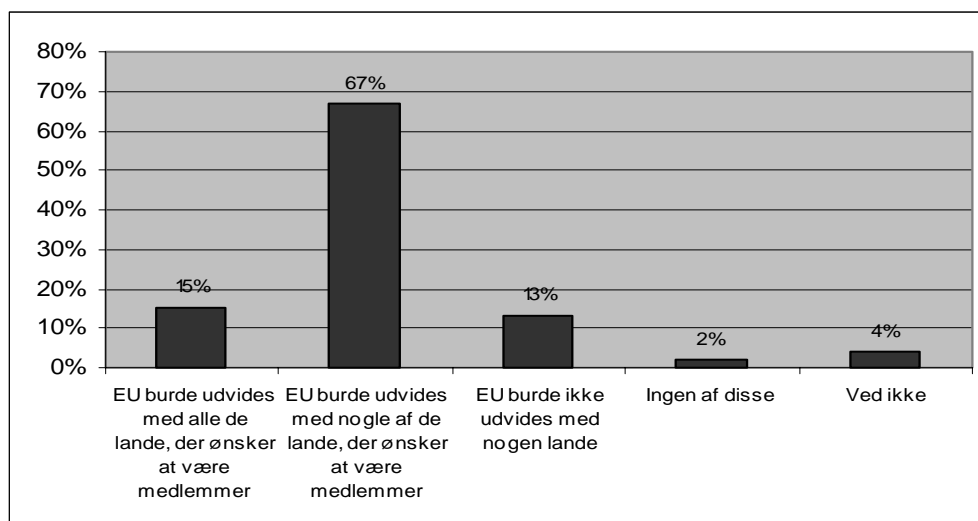
De store virksomheder får store fordele af udvidelsen

De store virksomheder hører ifølge danskerne til vinderne i forbindelse med udvidelsen, idet hele 79% giver udtryk for, at udvidelsen er til fordel for de store virksomheder. Kun 14% mener, at udvidelsen er en ulempe for de store virksomheder.

De Central- og Østeuropæiske lande er blevet mere demokratiske siden 1989

De Central- og Østeuropæiske lande er blevet markant mere demokratiske siden Berlinmurens fald i 1989. Det mener i hvert fald 76% af danskerne, mens kun 12% giver udtryk for, at det ikke er tilfældet.

Figur 1.1: Hvilke af disse tre muligheder foretrækker De for EU's umiddelbare fremtid?

Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg. 39)

Markant ønske om EU-udvidelse med udvalgte lande

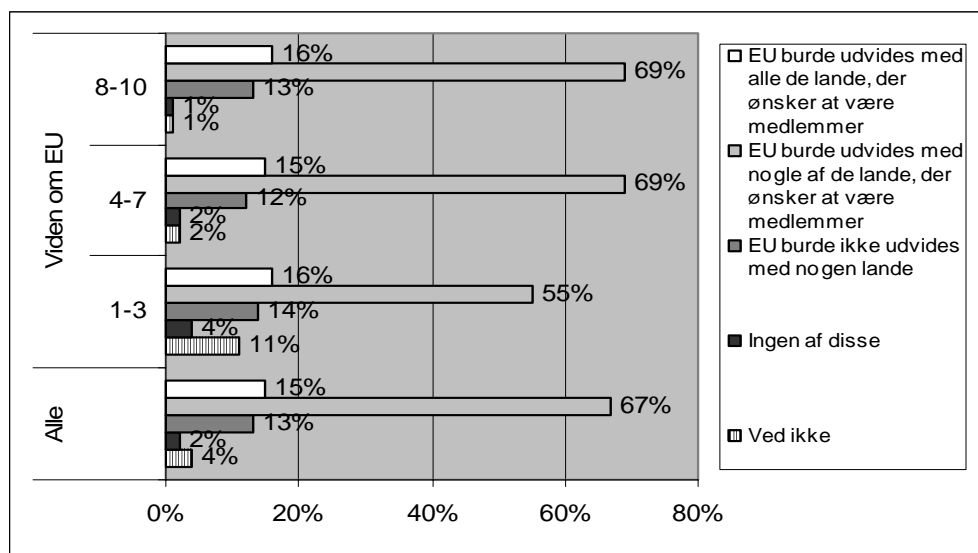
Danskerne er i udpræget grad positive overfor udvidelsen af EU. Figur 1.1 viser, at hele 67% ønsker, at EU udvides med nogle af de lande, der ønsker at være medlemmer. Det er en stigning på 7% siden sidste Eurobarometer-måling, der blev gennemført i foråret 2002.

Denne stigning skal formentlig ses i lyset af den generelt store og positive opmærksomhed, som Danmarks EU-formandskab har fået. Her var hovedprioriteten netop at få udvidelsesforhandlingerne afsluttet. I den sammenhæng er det væsentligt at bemærke, at andelen af danskerne, som slet ikke ønsker EU udvidet med andre lande er faldet fra 16 til 13%.

Andelen af danskere, der ønsker, at EU skal udvides med alle de lande, som gerne vil være medlemmer, er på 15%. Det betyder, at 82% af danskerne er for udvidelsen i en eller anden form. Det skal pointeres, at datagrundlaget er indsamlet i perioden fra den 20. september til den 28. oktober 2002, hvilket var i midten af det halvår, hvor Danmark havde EU-formandskabet.

Figur 1.2 Hvilke af disse tre muligheder foretrækker De for EU's umiddelbare fremtid? Kombineret med spørgsmålet: Hvor meget føler De, at De ved om EU, dets politik og dets institutioner? (Skala fra 1-10, hvor 1 er "ved overhovedet ingenting" og 10 er "ved en hel del").

Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg. 39 kombineret med spg. 9).

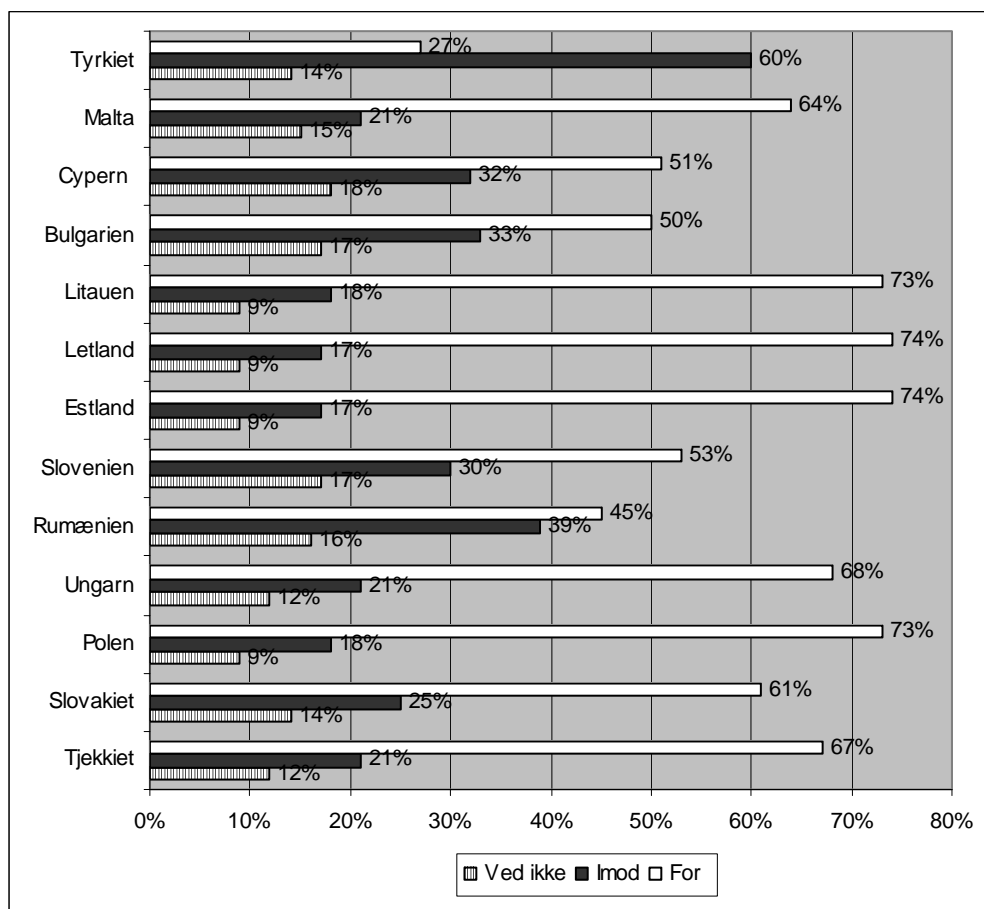
Sammenhæng mellem selvoplevet vidensniveau om EU og holdningen til udvidelsen

Der er en sammenhæng mellem den mængde viden, man selv angiver at have omkring EU og ens holdning til udvidelsen. De personer som vurderer, at de har en stor viden om EU, har nemlig en tendens til at være mere positivt stemt overfor udvidelsen end de personer, som angiver, at de ikke har så stor viden.

Der er således 69% af dem, der vurderer, at de har en viden om EU på både "4-7" og "8-10" skalaen, som mener, at EU skal udvides med nogle af de lande, der ønsker at være medlemmer. Tilsvarende er det 14% færre - 55% - som på "1-3" skalaen er stemt for, at EU skal udvides med nogle af de lande, der ønsker at være medlemmer.

Det er vanskeligt at give et præcist svar på, hvorfor der er denne klare sammenhæng mellem ens selvoplevede vidensniveau og holdningen til EU-udvidelsen. En nærliggende forklaringsmodel kan hænge sammen med, at man kan have svært ved at tilslutte sig noget, som man ikke kender særligt godt. Derfor vælger man i videre udstrækning at tage afstand fra det. Hvis ens vidensniveau om EU's politikker og institutioner er lavt, så vælger man derfor også at tage afstand fra udvidelsen, der er ledet af og tæt forbundet med EU-samarbejdet.

Figur 1.3: For hvert af de følgende lande ville De da være for eller imod, at det blev medlem af EU?

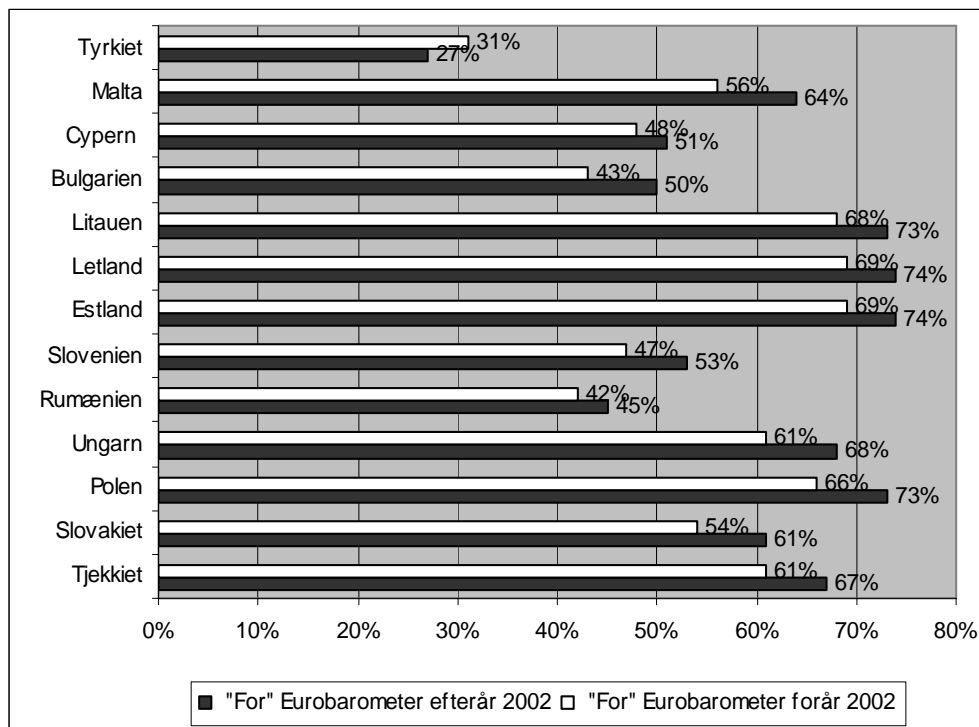
Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg. 41).

Markant tilslutning til optagelse af de baltiske lande – Tyrkiet møder modstand

Ovenstående figur viser, at der er en markant tilslutning blandt danskerne til, at de baltiske lande bliver optaget i EU. Der er hele 74%, der går ind for, at hhv. Letland og Estland bliver medlemmer, mens 73% ønsker at byde Litauen og Polen velkommen. På de efterfølgende pladser kommer Ungarn, Tjekkiet og Malta. Ud af de 13 lande, som danskerne har forholdt sig til, er der kun to lande, som færre end 50% af befolkningen ønsker bliver optaget i EU. Det drejer sig om Rumænien og Tyrkiet. For Tyrkiets vedkommende er der kun 27% af danskerne, som ønsker at landet optages i EU og der er hele 60%, som angiver, at de er direkte imod en optagelse. I december 2004 bliver det vurderet, om Tyrkiet på det tidspunkt kan opfylde de politiske Københavnskriterier. I positivt fald vil der herefter blive indledt tiltrædelsesforhandlinger med Tyrkiet.

Det lykkedes at få afsluttet optagelsesforhandlingerne med 10 lande på topmødet i København den 12.-13. december 2002. Det drejer sig om Ungarn, Polen, Cypern, Slovakiet, Slovenien, Estland, Letland, Litauen, Malta og Tjekkiet. Cypern er det eneste land, som ikke lægger afgørelsen om landets optagelse i EU ud til en folkeafstemning.

Figur 1.4: For hvert af de følgende lande ville De da være for eller imod, at det blev medlem af EU? Kombineret med samme spørgsmål stillet i Eurobarometeret forår 2002.

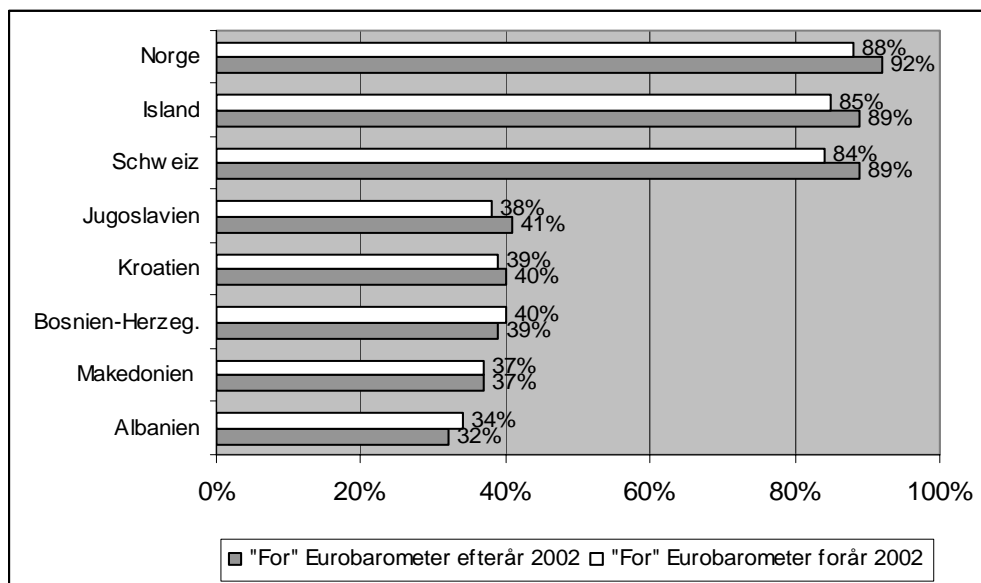
Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg. 41) kombineret med samme spørgsmål i forrige måling.

Positiv udvikling i danskernes holdning til EU-udvidelsen

Både forud for og i særdeleshed under Danmarks formandskab har der været markant og tendentielt positiv presseomtale om EU-udvidelsen. Det kan have betydning for den udvikling, der er sket i danskernes støtte til de enkelte landes optagelse fra forrige Eurobarometer-måling. Figur 1.4 viser, at med undtagelse af Tyrkiet, er opbakningen til EU-optagelsen steget med hensyn til alle de lande, der indgår i undersøgelsen. Stigningen ligger på mellem 3 og 8%, hvor Malta oplever den mest markante stigning.

Medierne har ofte sat fokus på Tyrkiets optagelse. Og generelt er Tyrkiet kommet på dagsordenen som en reel kandidat til et EU-medlemskab. Men i flere sammenhænge er der ytret kritik af Tyrkiets forhold til bl.a. menneskerettighederne. Den ofte negativt ladede kritik spiller formentlig en rolle i den faldende tilslutning, som Tyrkiet oplever fra målingen i foråret 2002 frem til efterårsmålingen 2002.

Figur 1.5: Og ville De være for eller imod, at hvert af de følgende lande blev medlem af EU? Kombineret med samme spørgsmål stillet i Eurobarometeret forår 2002.

Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg. 42) kombineret med samme spørgsmål i forrige måling.

Vore nordiske brødre – og Schweiz

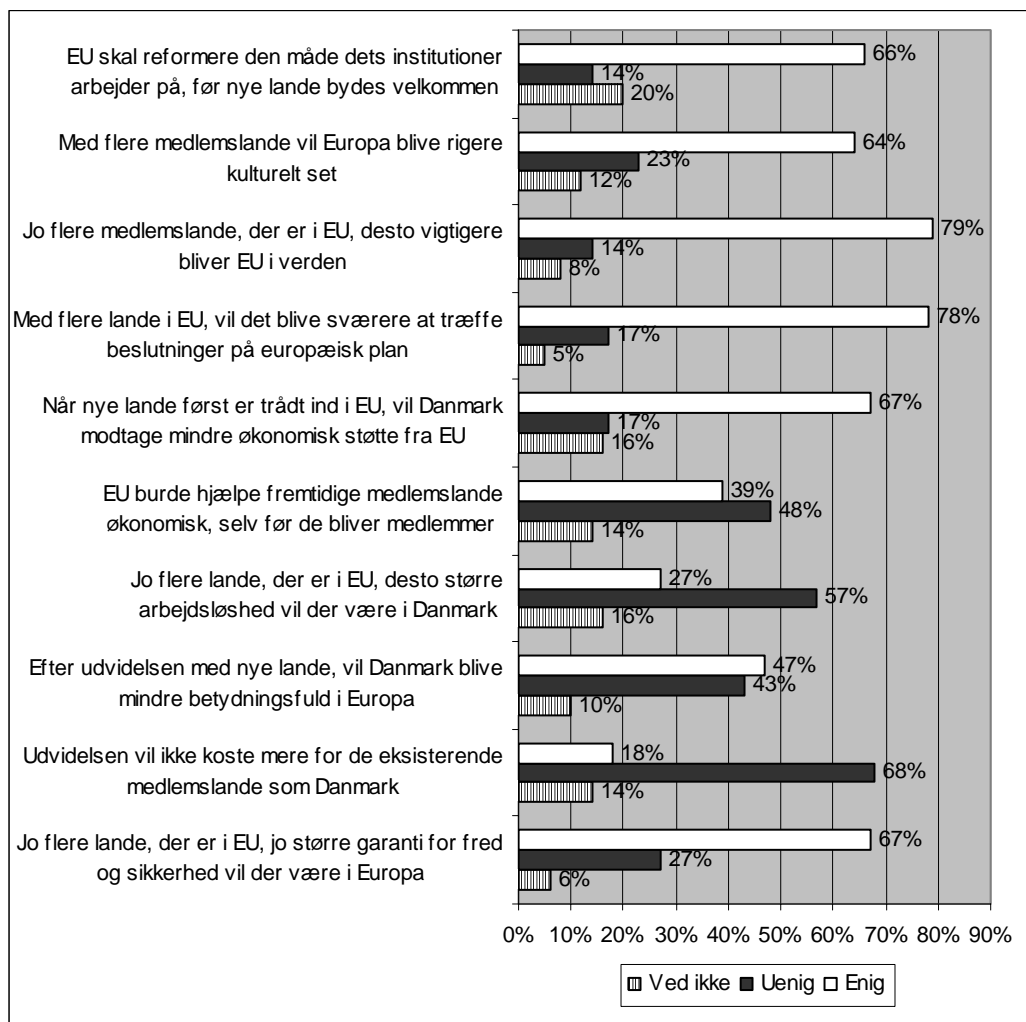
Når der kigges nærmere på udviklingen i holdningerne fra den forrige Eurobarometer-måling, er der kommet en lille stigning i tilslutningen til Norge, Island og Schweiz, mens de øvrige lande kun har oplevet meget små afvigelser.

I lighed med de tidligere Eurobarometer-målinger, så er der en meget markant støtte til optagelsen af Norge, Island og Schweiz. De tre lande repræsenterer alle meget stærke økonomier. Specielt Norge og Island har Danmark traditionelt haft et nært forhold til, men også Schweiz som er et yndet rejseland, bliver positivt modtaget.

Kun 32% af danskerne er for, at Albanien bliver medlem af EU ved denne måling. Hvad angår Makedonien, så ønsker 37%, at landet bliver optaget med Bosnien-Herzegovina (39%), Kroatien (40%) og Jugoslavien (41%) på de efterfølgende pladser.

Den andel af personer, som har svaret "ved ikke" (ikke vist i figur 1.5) ligger på mellem 18 og 20 procent, når Norge, Island og Schweiz ikke indregnes. Den relativt høje svarandel i denne kategori kan hænge sammen med, at kendskabet til de enkelte lande må formodes at være relativt lavt, hvilket medfører, at man ikke er hverken for eller imod.

Figur 1.6: Hvis De nu tænker på udvidelse af EU til at omfatte nye lande, vil De da være tilbøjelig til at være enig eller uenig i følgende udsagn?

Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg. 43).

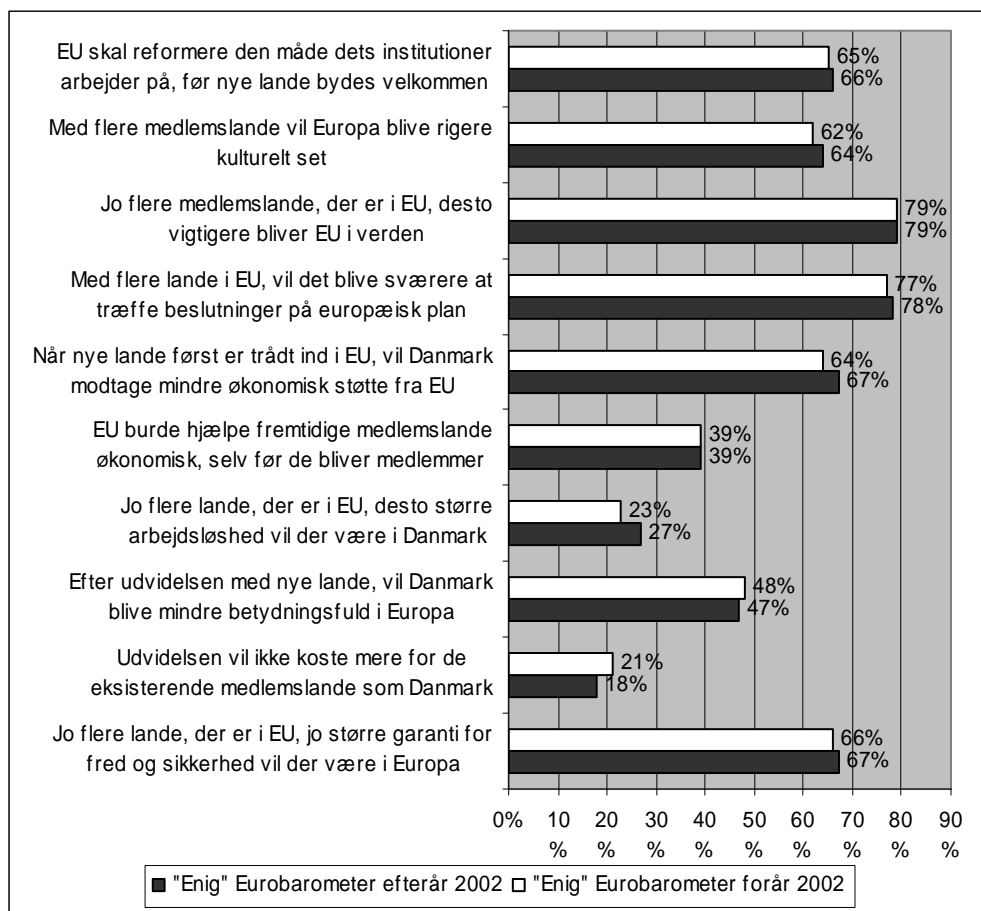
Udvidelsen giver større garanti for fred i Europa – men det koster økonomisk

Selvom der er stor tilslutning til udvidelsen af EU, så udtrykkes der alligevel et markant ønske om, at EU reformerer den måde institutionerne arbejder på, før der bydes nye lande velkommen. Ikke færre end 66% af danskerne ønsker dette. Der er også 78%, som giver udtryk for, at flere EU-lande vil gøre det vanskeligere at træffe beslutninger på europæisk plan.

Der er en lang række forskellige faktorer i forbindelse med udvidelsen, som bliver betragtet meget positivt. Der er bl.a. et markant flertal (64%), som mener, at Europa bliver kulturelt rigere. Samtidig er der ikke færre end 79%, som giver udtryk for, at flere EU-medlemmer vil gøre EU vigtigere i verden.

Argumentet om, at en EU-udvidelse vil være en større garanti for fred og sikkerhed i Europa, er ofte blevet fremført. I denne måling viser det sig, at 67% af danskerne er enige i dette udsagn, mens 27% ikke er enige. Men udvidelsen har også nogle økonomiske omkostninger. Der er nemlig 68%, som giver udtryk for, at udvidelsen vil være en økonomisk udgift for eksisterende medlemslande som Danmark.

Figur 1.7: Hvis De nu tænker på udvidelsen af EU til at omfatte nye lande, vil De da være tilbøjelig til at være enig eller uenig i følgende udsagn? Kombineret med samme spørgsmål stillet i Eurobarometeret forår 2002.

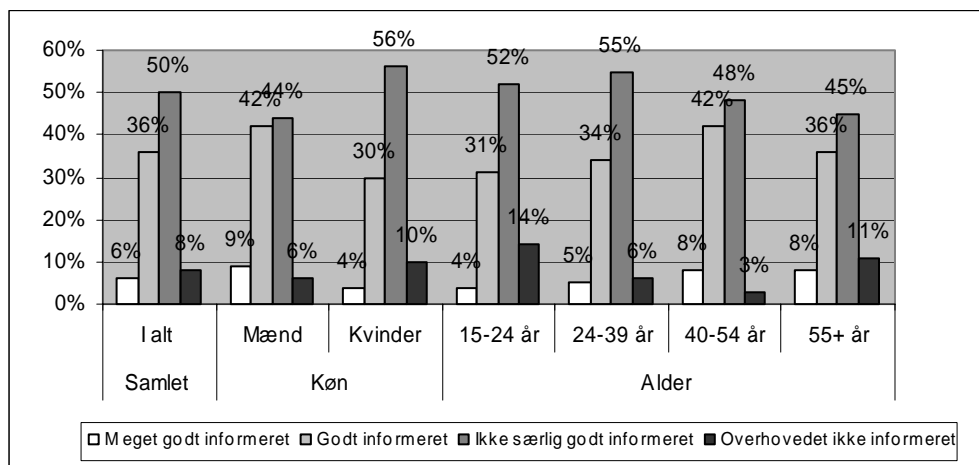
Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg. 43) kombineret med samme spørgsmål i forrige måling.

Kun marginale ændringer i holdningen til centrale spørgsmål i løbet af 2002

De væsentligste forskydninger på en række af holdningsspørgsmålene fra forrige til denne måling vedrører omfanget af EU's økonomiske støtte til Danmark. Der er dog kun tale om en lille stigning på 3%. I forbindelse med målingen i foråret 2002 var der således 64%, der mente, at Danmark efter udvidelsen vil modtage mindre økonomiske støtte, mens tallet i denne aktuelle måling er 67%.

Der er også kommet en lille stigning blandt de danskere som mener, at udvidelsen vil medføre større arbejdsløshed i Danmark. Tallet var i foråret på 23%, mens det i efteråret er steget til 27%. Denne stigning kan skyldes, at medierne med jævne mellemrum sætter fokus på, at udvidelsen måske medfører, at der vil komme østeuropæere, som vil søge arbejde i Danmark.

Figur 1.8: Hvor godt informeret føler De Dem om udvidelsen med nye landes optagelse som medlemmer i EU? Kombineret med køn og alder.

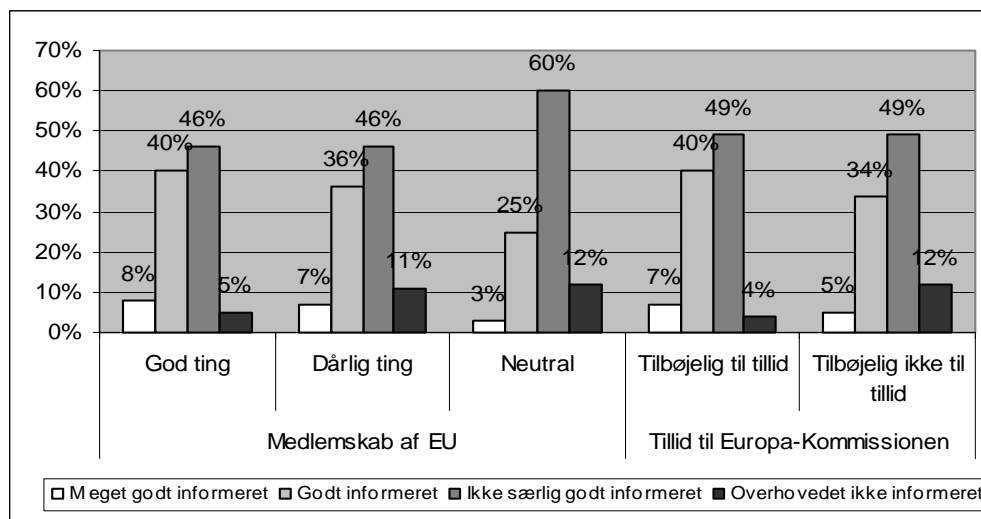
Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg. 44 kombineret med køn og alder)

Kvinderne føler sig dårligere informeret end mændene

Figur 1.8 viser, at 50% af befolkningen ikke føler sig særlig godt informeret, mens 36% føler sig godt informeret. Der er 8% af befolkningen, som ikke føler sig informeret overhovedet, hvilket er lidt flere end dem, der føler sig meget godt informeret om udvidelsen. Når der kigges nærmere på, hvilken målgruppe, der ikke føler sig særlig godt informeret, så er det specielt kvinderne, hvor hele 56% giver udtryk for dette. Det sammenlignelige tal for mændenes vedkommende er 44%. Denne bemærkelsesværdige afvigelse mellem kønnenes oplevelse af deres informationsniveau er også sporet i andre typer af undersøgelser.

Det laveste informationsniveau kan spores i den helt unge aldersgruppe i kategorien 15-24 år. Her er der 66%, som tilsammen enten ikke føler sig særlig godt informeret eller som overhovedet ikke føler sig informeret. Blandt de ældre i 55+ gruppen er det sammenlignelige tal 56%.

Figur 1.9: Hvor godt informeret føler De Dem om udvidelsen med nye landes optagelse som medlemmer i EU? Kombineret med: I almindelighed, mener De så, at dansk medlemskab af EU er...? Og spørgsmålet: Er De tilbøjelig til at have tillid eller tilbøjelig til ikke at have tillid til Europa-Kommissionen?

Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg. 44 kombineret med spg. 12 og spg. 21.2).

Sammenhæng mellem vidensniveau om EU og holdning til udvidelsen

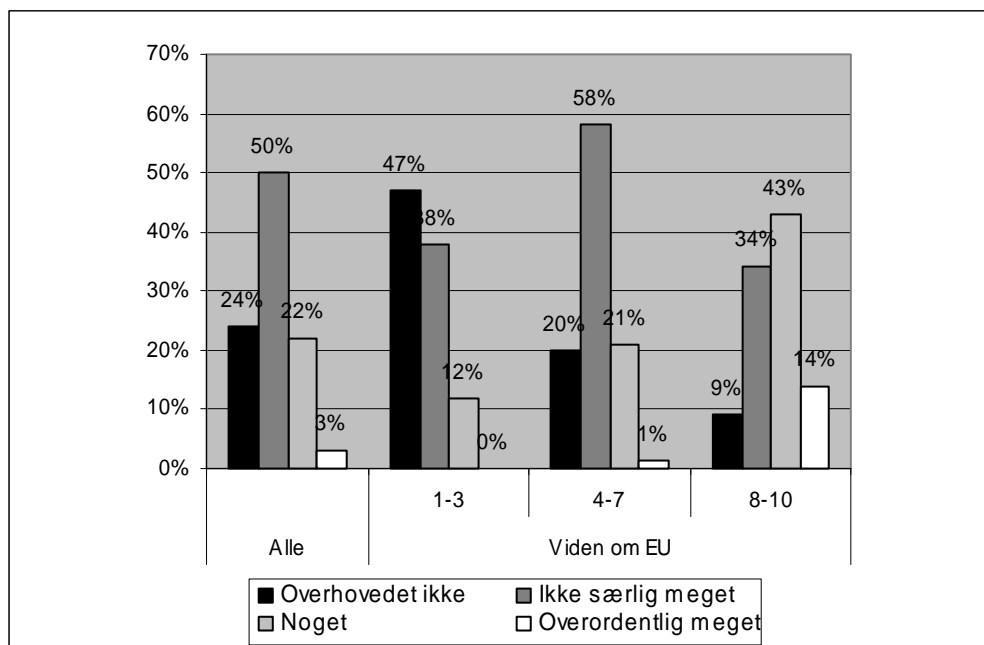
Figur 1.9 viser, at der er 11% af de danskere, der overhovedet ikke føler sig informeret om udvidelsen, som mener, at EU er en dårlig ting, mens det kun er 5%, af dem der overhovedet ikke føler sig informeret, som synes, at udvidelsen med nye lande er en god ting.

Hvis man overhovedet ikke er informeret, så er der altså en tendens til at opfatte EU-udvidelsen negativt. Det er værd at bemærke, at 60% af de personer, som føler sig dårligt informeret også er neutrale i deres holdninger til udvidelsen.

Det samme mønster ses også, når det drejer sig om tilliden til EU. Her er der nemlig 12% af de personer, som overhovedet ikke føler sig informeret, der er tilbøjelige til ikke at have tillid til EU. Og der er 4%, der er tilbøjelige til at have tillid til EU. Blandt de personer, som føler sig godt informeret er der 34% som er tilbøjelige til ikke at have tillid, mens der er 6% flere, nemlig 40%, der er tilbøjelige til at have tillid. Denne holdningsfordeling falder godt i tråd med det mønster, som viser, at man tendentielt forholder sig neutralt eller negativt overfor det, man ikke selv vurderer, at man kender til.

Figur 1.10: Hvor meget føler De, at De deltager i den politiske debat om udvidelsen? Kombineret med: Hvor meget føler De, at De ved om EU, dets politik og dets institutioner? (på en skala fra 1-10, hvor 1 er "ved overhovedet ingenting og 10 er "ved en hel del").

Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg. 40 kombineret med spg. 9).

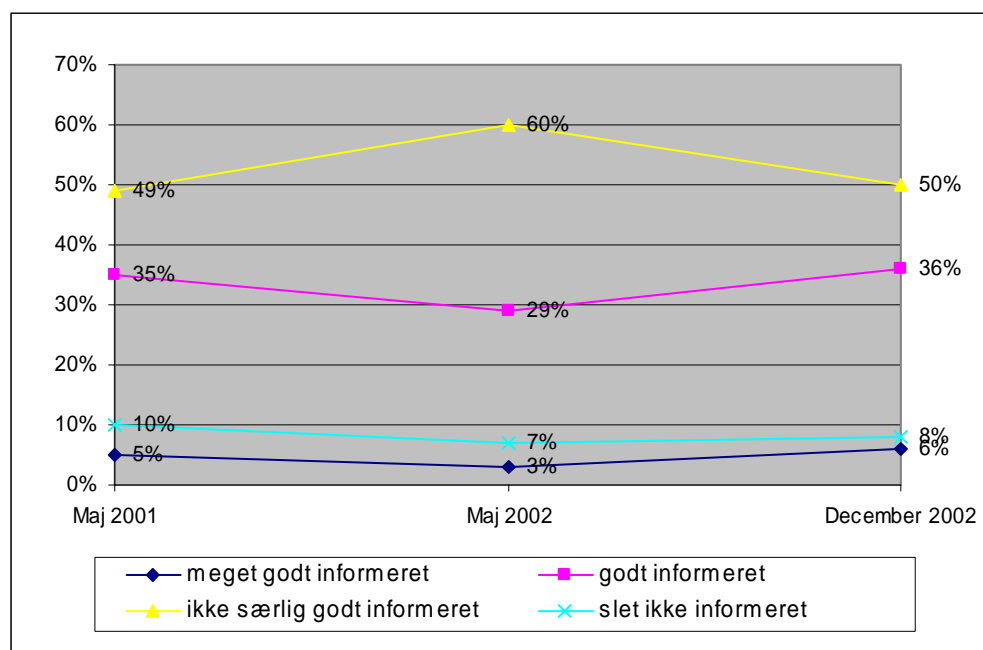
24% af danskerne diskuterer overhovedet ikke udvidelsen

Halvdelen af danskerne giver udtryk for, at de ikke deltager særlig meget i den politiske debat om udvidelsen, mens kun 3% angiver, at de deltager overordentlig meget. Der er imidlertid 24%, der overhovedet ikke deltager i den politiske debat om udvidelsen.

Når det vidensniveau, som man selv har angivet at have om EU, kombineres med, hvorvidt man deltager i debatten om udvidelsen, så viser der sig et bemærkelsesværdigt resultat. Der er nemlig 47% af dem, der ved mindst om EU svarende til 1-3-intervallet, som overhovedet ikke deltager i debatten. Dette tal falder til 20% hos mellemgruppen, som menes at have viden mellem 4-7, og til kun 9% hos gruppen, der mener, at de ved mest om EU (8-10). I denne sidste gruppe er der i tillæg hertil 14%, der vurderer, at de deltager "overordentlig meget", hvilket er signifikant mere i forhold til alle de adspurgtes gennemsnit på 3%.

Det betyder altså i praksis, at jo mere man selv angiver at vide om EU, jo mere deltager man i diskussionerne om udvidelsen. Udvidelsen er umiddelbart meget konkret. Men samtidig er det også meget komplekst, hvis diskussionerne handler om økonomiske, politiske eller sikkerhedspolitiske spørgsmål og betydning. Det kan være denne kompleksitet i diskussionerne som gør, at man friholder sig fra at diskutere udvidelsen. Men det kan også være manglende interesse eller lyst til at diskutere politiske spørgsmål.

Figur 1.11: Hvor godt informeret føler De Dem om udvidelsen med nye landes optagelse som medlemmer i EU? Føler De Dem... Kombineret med Eurobarometer maj 2001 og maj 2002.

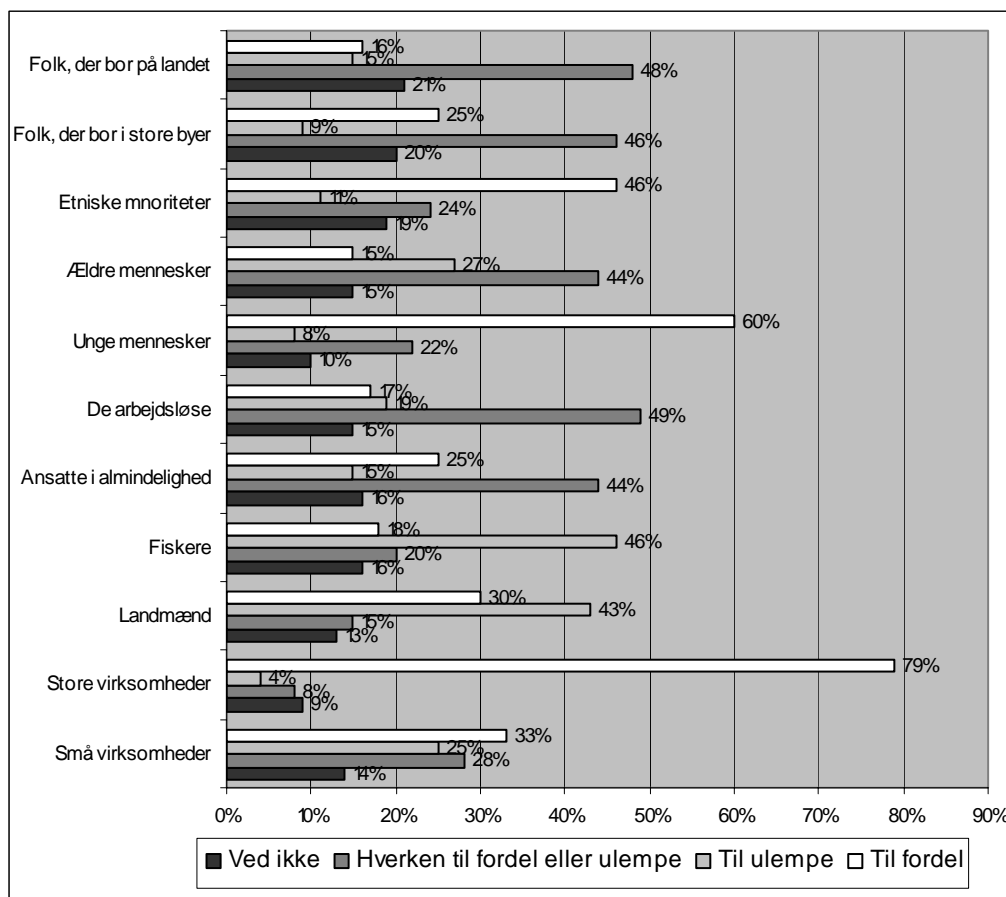

Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg.44).

Stigning i informationen om udvidelsen

Fra maj 2002 og til december 2002 er der sket et fald på 10%, blandt dem der føler, at de ikke er særlig godt informeret om udvidelsen. I samme tidsrum er der sket en stigning på 7% blandt de danskere, som føler sig godt informeret. Informationsniveauet optil og i begyndelsen af Danmarks formandskab er tilsyneladende steget, ligesom EU-opmærksomheden og -interessen må formodes at være det.

Figur 1.12: Kan De for hver af følgende grupper i DK fortælle, om De mener, at udvidelsen vil være til fordel, ulempe eller hverken eller?

Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg. 46).

Virksomhederne får store fordele af udvidelsen

De store virksomheder får ifølge danskerne meget markante fordele ud af udvidelsen, idet hele 79% giver udtryk for, at udvidelsen vil være fordelagtig. Det hænger formentlig sammen med en vurdering af, at de store virksomheder vil få nemmere adgang til de nye markeder, når de skal sælge deres varer.

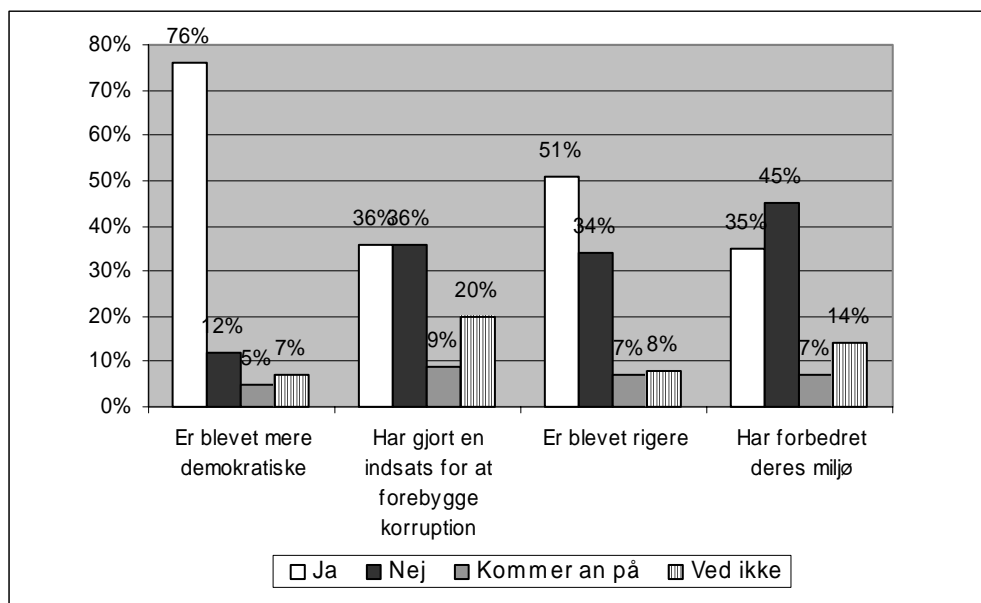
Kategorien ”unge mennesker” vurderes også til at få markant flere fordele end ulemper ved EU’s udvidelse. Der er således 60% af de adspurgte, som mener, at unge mennesker vil få fordele.

Der er imidlertid en række af de grupper, som bliver nævnt i figur 1.12, hvor det vurderes, at udvidelsen vil være ufordelagtig. Figuren viser bl.a., at specielt fiskere (46%), landmænd (43%), ældre mennesker (27%) og mindre virksomheder (25%) har ulempe af udvidelsen. For fiskernes vedkommende er denne holdning formentlig tæt forbundet med reguleringen af fiskekvoterne, hvor det er sandsynligt, at danskerne oplever, at det er EU, som begrænser fiskernes muligheder.

Det er imidlertid bemærkelsesværdigt, at mens 43% mener, at landmændene vil opleve ulemper, mener 30% - altså næsten en tredjedel - at denne gruppe vil have fordel af udvidelsen. Når meningene er så delte, kan det hænge sammen med, at man vurderer, at Danmark får nemmere adgang til nye markeder. Men samtidig kan det også spille ind, at

nogle vurderer, at nye og mindre effektive landbrugslande i EU, måske vil betyde, at dansk EU-støtten til dansk landbrug gradvist vil blive udfaset.

Figur 1.12: Mener De, at de Central- og Østeuropæiske lande siden Berlin-murens fald i 1989...?

Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg. 47).

De Central- og Østeuropæiske lande er blevet markant mere demokratiske

Når danskerne bliver spurgt om, hvilken udvikling de mener, at de Central- og Østeuropæiske lande har gennemgået siden 1989, så er der nogle markante konklusioner. Det er bl.a. væsentligt at hæfte sig ved, at 76% af danskerne vurderer, at landene er blevet mere demokratiske siden Berlin-murens fald i 1989. Men når det drejer sig om indsatsen mod korruption, så er der 36%, som svarer hhv. ja og nej til, at landene har gjort en indsats på området. Det er givet, at nogle lande har gjort en større og mere effektiv indsats end andre. Derfor er det også vigtigt at bemærke, at tallene er et udtryk for en gennemsnitlig vurdering af alle landenes indsats.

Der er lidt over halvdelen (51%) af danskerne, som vurderer, at de Central- og Østeuropæiske lande er blevet rigere siden 1989, mens der er 34% som mener, at det ikke er tilfældet. Når det handler om miljøforbedringer, så er der hele 45%, som giver udtryk for, at de Central- og Østeuropæiske lande ikke har forbedret deres miljø, mens 35% vurderer, at der er sket miljøforbedringer.

Kapitel 2: Holdninger til EU's kompetencer og indflydelse

I kapitel 2 bliver der bl.a. sat fokus på danskernes kendskab og tillid til EU's institutioner. Det belyses, hvordan fordelingen af ansvarsområder bør være mellem EU og de nationale regeringer. Endelig bliver der også set nærmere på, hvor effektiv danskerne vurderer, at EU's indsats er på en række forskellige områder.

Sammenfatning

Europa-Parlamentet er den vigtigste institution

Europa-Parlamentet, EF-Domstolen og Europa-Kommissionen er de tre vigtigste institutioner for livet i EU. EF-Domstolen nyder den højeste tillid blandt institutionerne, idet 71% er tilbøjelig til at have tillid til denne institution.

Sundhed og social forsorg skal være et nationalt anliggende

Der er 83% af danskerne, som ønsker, at beslutninger om sundhed og social forsorg træffes af den danske regering.

40% af danskerne ønsker reglerne for politisk asyl reguleret af EU

Der er 40% af danskerne, som udtrykker ønske om, at reglerne for politisk asyl bliver reguleret af EU, mens 58% vil have, at det er et nationalt anliggende.

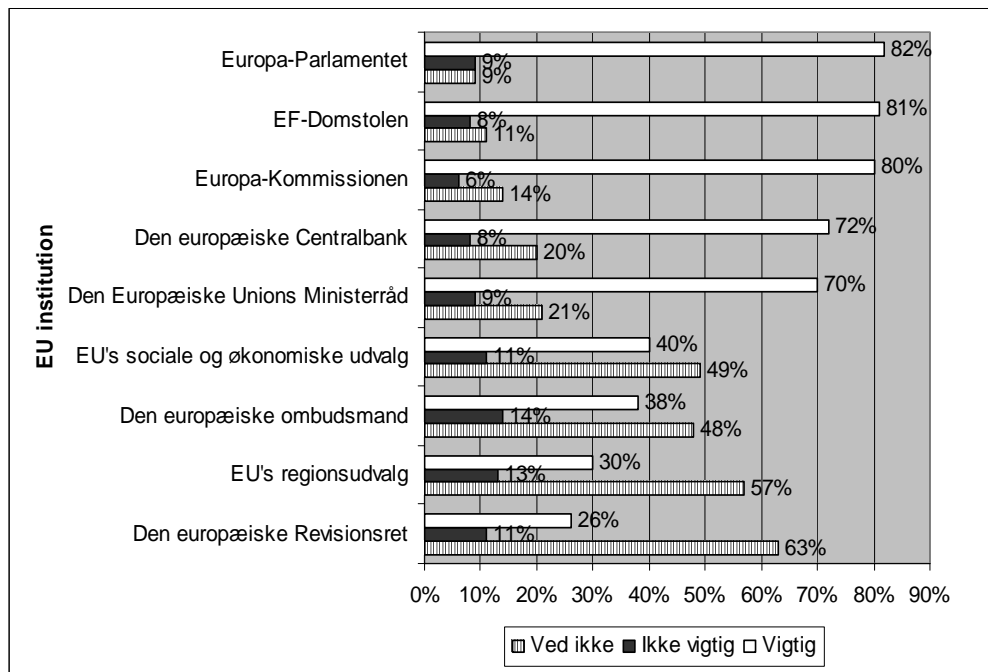
Miljøbeskyttelse samt sikring af fred og sikkerhed bør være EU's topprioriteter

94% af danskerne mener, at beskyttelsen af miljøet er et område, som EU bør prioritere. Samtidig vurderer 57% af danskerne, at EU ikke er særlig effektiv på dette område. 93% giver udtryk for, at EU skal prioritere bevarelsen af fred og sikkerhed.

Sammenhæng mellem indstillingen til EU's effektivitet og danskernes alder

De unge i aldersgruppen 15-24 år er generelt set den aldersgruppe, som er mindst kritisk overfor EU's indsats på en række forskellige områder. Kun 48% af unge mellem 15 og 24 mod 57% af de 55+ årige mener, at EU ikke er effektiv i bekæmpelsen af illegal indvandring. Man bliver altså tilsyneladende mere kritisk med alderen indenfor specifikke områder.

Figur 2.1: For hver af de følgende EU-institutioner mener De, at den spiller en vigtig rolle eller ikke for livet i EU?

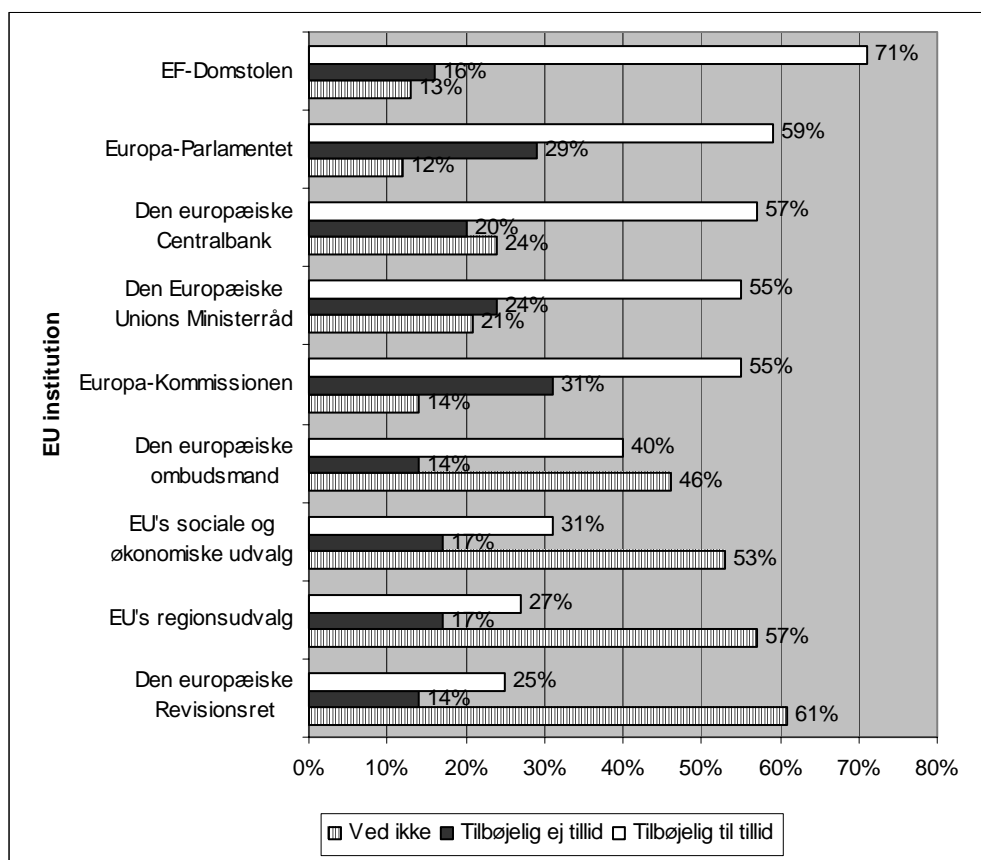
Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg. 20).

Europa-Parlamentet, EF-Domstolen og Europa-Kommissionen er vigtigst

Ovenstående figur viser, at der er tre helt centrale institutioner, som spiller en vigtig rolle for livet i EU. Europa-Parlamentet betragtes som den væsentligste institution, idet 82% angiver, at institutionen spiller en vigtig rolle. På de efterfølgende pladser kommer EF-Domstolen og Europa-Kommissionen, hvorefter der er et større spring ned til Den europæiske Centralbank, som 72% af danskerne vurderer spiller en stor rolle. Den europæiske Revisionsret spiller den mindst vigtige rolle af de nævnte institutioner.

Det er dog værd at hæfte sig ved det mønster, som viser, at der ved de institutioner, som typisk ikke optræder så ofte i medierne også er mange, der nævner, at de ikke ved, hvorvidt institutionen spiller en vigtig rolle eller ej. Det gælder f.eks. for EU's regionsudvalg, hvor 57% nævner, at de ikke ved, hvorvidt den spiller en vigtig rolle eller ej.

Figur 2.2: For hver af de følgende EU- institutioner er De tilbøjelig til at have tillid til eller tilbøjelig til ikke at have tillid til?

Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg. 21).

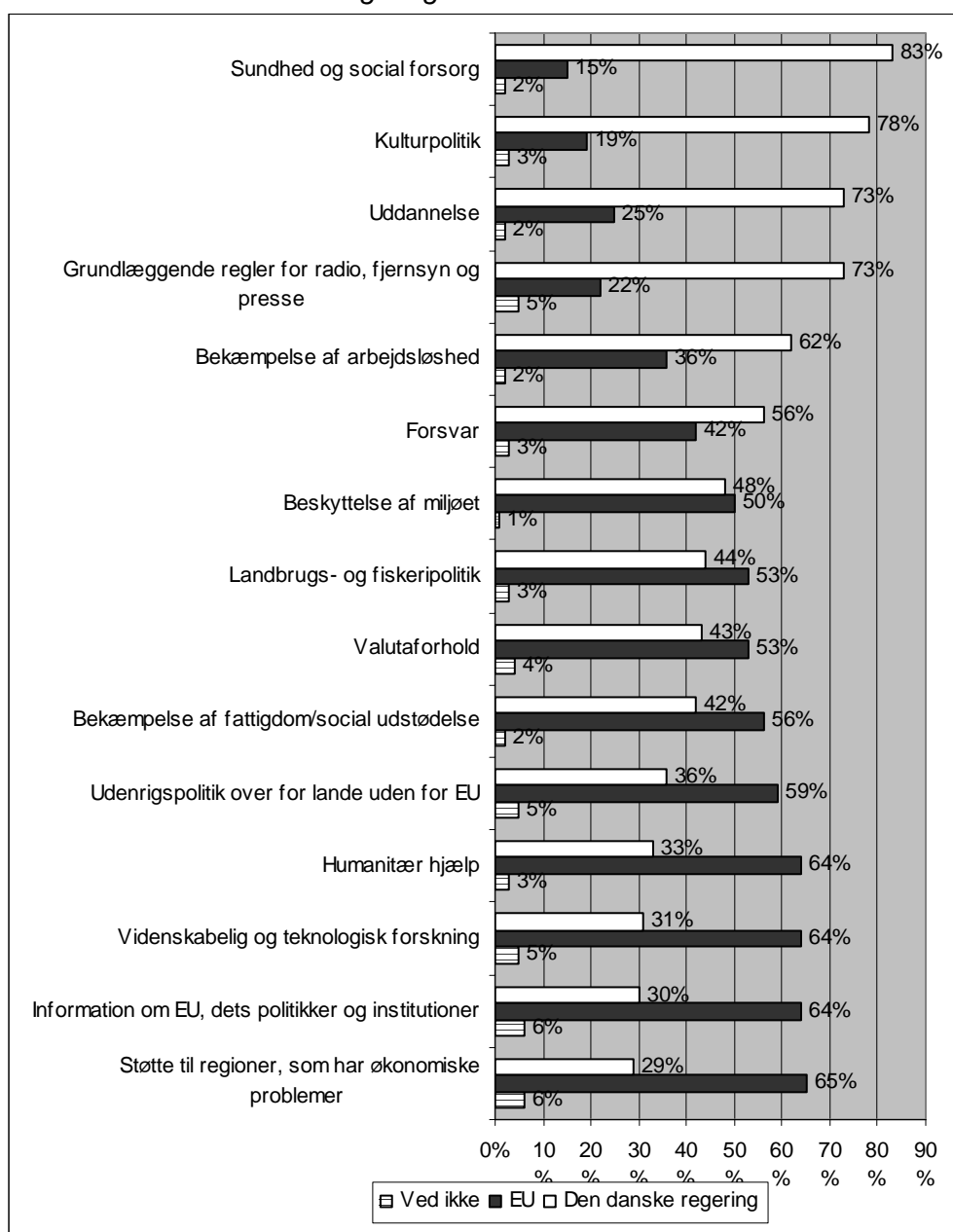
EF-Domstolen nyder den højeste tillid blandt EU's institutioner

EF-Domstolen kommer ind på en klar førsteplads, når EU's institutioner bliver rangordnet på et tillidsbarometer. Der er 71%, som er tilbøjelig til at have tillid til EF-Domstolen. På de efterfølgende pladser kommer Europa-Parlamentet, Den europæiske Centralbank, mens Ministerrådet og Europa-Kommissionen deler fjerdepladsen, idet der for begge vedkommende er 55%, som er tilbøjelige til at have tillid til dem.

Det er imidlertid opsigtsvækkende, at der er 31% af danskerne, som er tilbøjelige til ikke at have tillid til Europa-Kommissionen. Europa-Parlamentet følger lige efter, idet procentsatsen her er 29%.

Som det også fremgik af figur 2.1, så er svarene i "ved ikke" kategorien høje for de institutioner, som ikke bliver omtalt så ofte i medierne, og formentlig derfor heller ikke har et højt kendskab.

Figur 2.3: Mener De, at beslutninger om hvert af de følgende områder burde blive truffet af den danske regering eller i fællesskab inden for EU?

Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg. 25A).

Sundhed og social forsorg skal i udpræget grad være et nationalt anliggende

Der er ifølge undersøgelsen klare grænser for, hvilke områder danskerne mener henholdsvis EU og den danske regering skal træffe beslutninger indenfor. Specielt fire centrale områder skiller sig ud fra de øvrige, når der skal peges på, hvad den danske regering skal tage sig af. Det drejer sig om sundhed og socialforsorg, kulturpolitik, uddannelse samt reglerne for radio, fjernsyn og presse. Det er med andre ord de "nære" ting, der vedrører den "almindelige" dansker, som skal varetages nationalt.

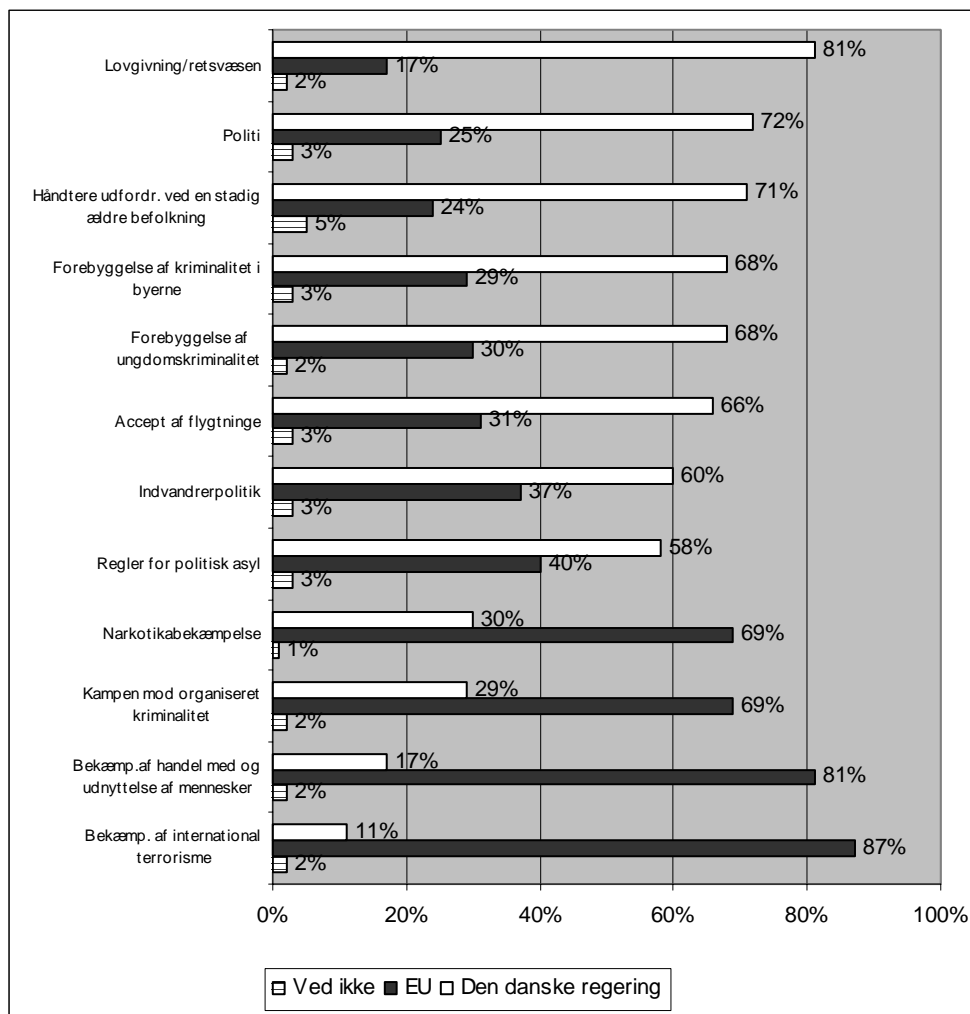
EU skal derimod fokusere på mere "fjerne" områder som regionsstøtte, information om egne politikker, forskning og humanitær hjælp. Der er eksempelvis 64% af danskerne, der mener, at beslutninger om humanitær hjælp bør besluttet i fællesskab indenfor EU.

Beskyttelsen af miljøet bliver ofte nævnt som et område, hvor et tæt EU-samarbejde er fordelagtigt. Der er imidlertid næsten lige mange, der mener, at beslutninger på

miljøområdet skal træffes af EU hhv. af den danske regering. Denne interessante deling i holdningerne kan hænge sammen med en frygt for, at EU vil sænke de danske miljøstandarder. Men den kan også skyldes, at man ønsker et effektivt og centralt styret samarbejde om miljøspørgsmål på tværs af landegrænserne i Europa.

Figur 2.4: Og for hvert af følgende områder?

Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg. 25B).

40% af danskerne ønsker reglerne for politisk asyl reguleret af EU

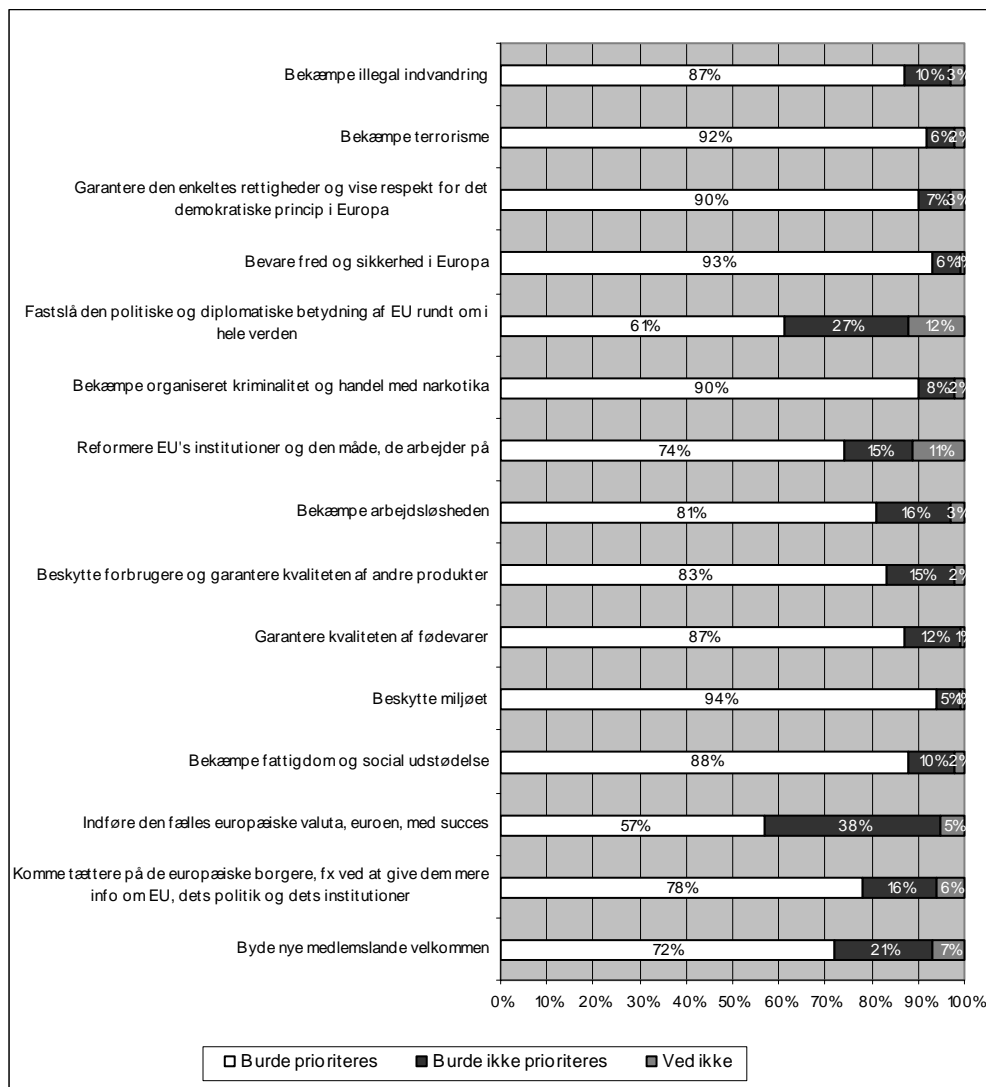
Figur 2.4 er en fortsættelse af figur 2.3 og viser dermed også den ønskede fordeling af beslutningsstrukturen mellem EU og den danske regering.

Der er en række områder, hvor der er særdeles markante flertal for, at den danske regering træffer beslutningerne. Det drejer sig bl.a. om lovgivning og retsvæsen, politi, forebyggelse af kriminalitet, udfordringerne i forbindelse med, at der kommer flere ældre m.v. Det da også emner, som traditionelt varetages af de nationale parlamenter.

Det er imidlertid interessant at hæfte sig ved, at 40% ønsker, at reglerne for politisk asyl bliver truffet i EU-regi, mens 58% ønsker, at den danske regering varetager denne opgave. Det er vanskeligt at tolke dette resultat, da det bl.a. kan pege på et ønske om en tættere europæisk koordinering og "standardisering" af reglerne for politisk asyl. Men det kan også hænge sammen med, at nogle måske vurderer, at EU enten vil være lempeligere eller strammere end den danske regering i dette spørgsmål.

Det er områder som bekæmpelse af international terrorisme, bekæmpelsen af handel med og udnyttelse af mennesker samt kampen mod organiseret kriminalitet, der i udpræget grad ønskes håndteret af EU.

Figur 2.5: Burde følgende prioriteres af EU eller ej?

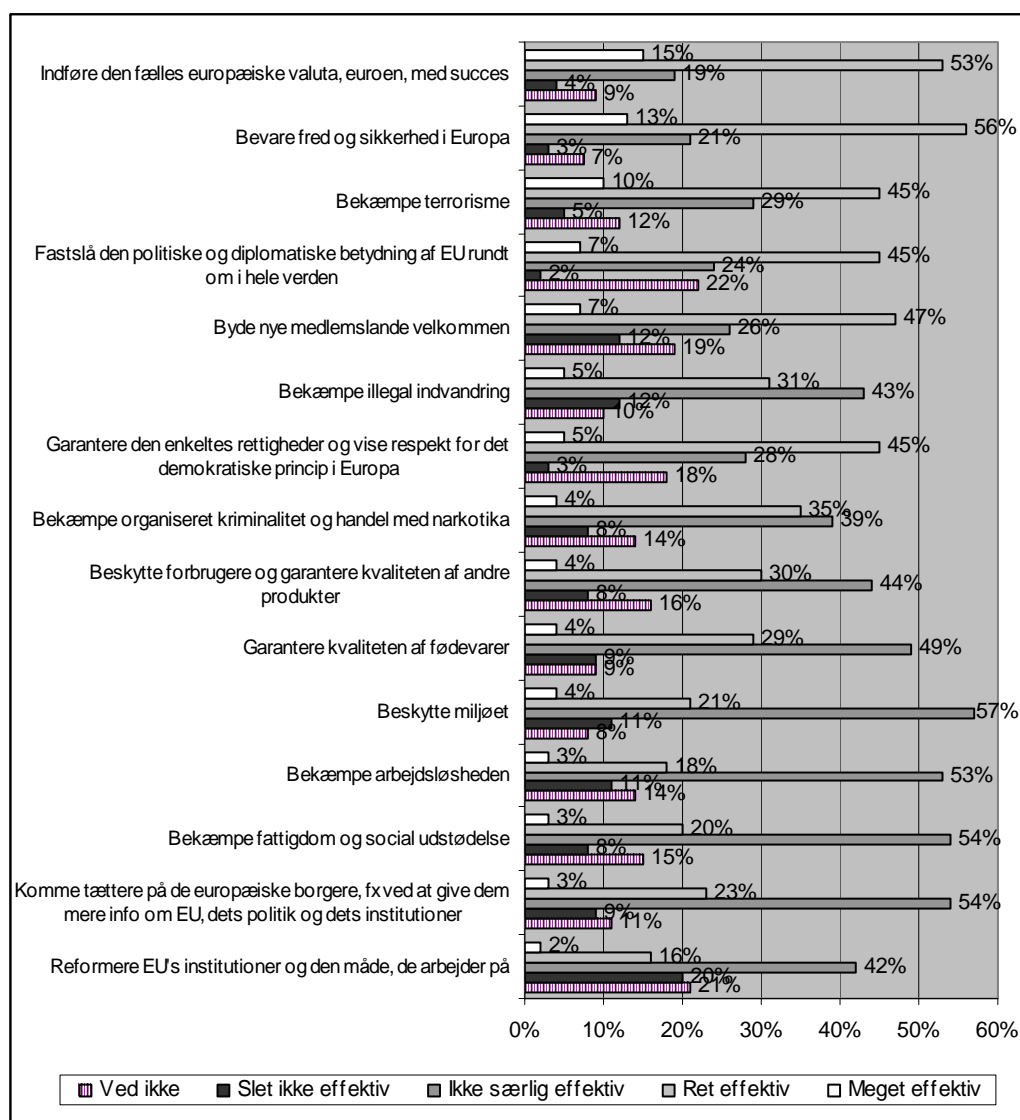
Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg.27).

Miljøbeskyttelse samt bevarelsen af fred er topprioriteterne for EU

Figur 2.5 oplister en række områder, som EU kan prioritere at arbejde med. Og som det fremgår, så er der markant flertal for, at EU prioriterer alle områderne. Der er dog to områder, som skiller sig ud fra de øvrige. Det drejer som om at indføre euroen med succes, hvilket kun 57% ønsker, at EU skal prioritere. Derudover støtter kun 68%, at EU skal fastslå sin politiske og diplomatiske betydning rundt om i verden. Når ønsket om, at EU burde prioritere dette område møder modstand blandt 27% af danskerne, så kan det hænge sammen med, at man ikke ønsker, at EU i større udstrækning skal blive en international politisk aktør.

De tre vigtigste områder, som EU skal prioritere, er beskyttelse af miljøet, bevarelsen af fred og sikkerhed samt bekæmpelsen af terrorismen. Der er hele 93%, som giver udtryk for, at EU skal prioritere bevarelsen af fred og sikkerhed. Dette ønske om EU's prioritering af ressourcerne kan hænge sammen med begivenhederne den 11. september 2001 i New York.

Figur 2.6: Mener De, at den indsats EU gør, er...?

Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg.28).

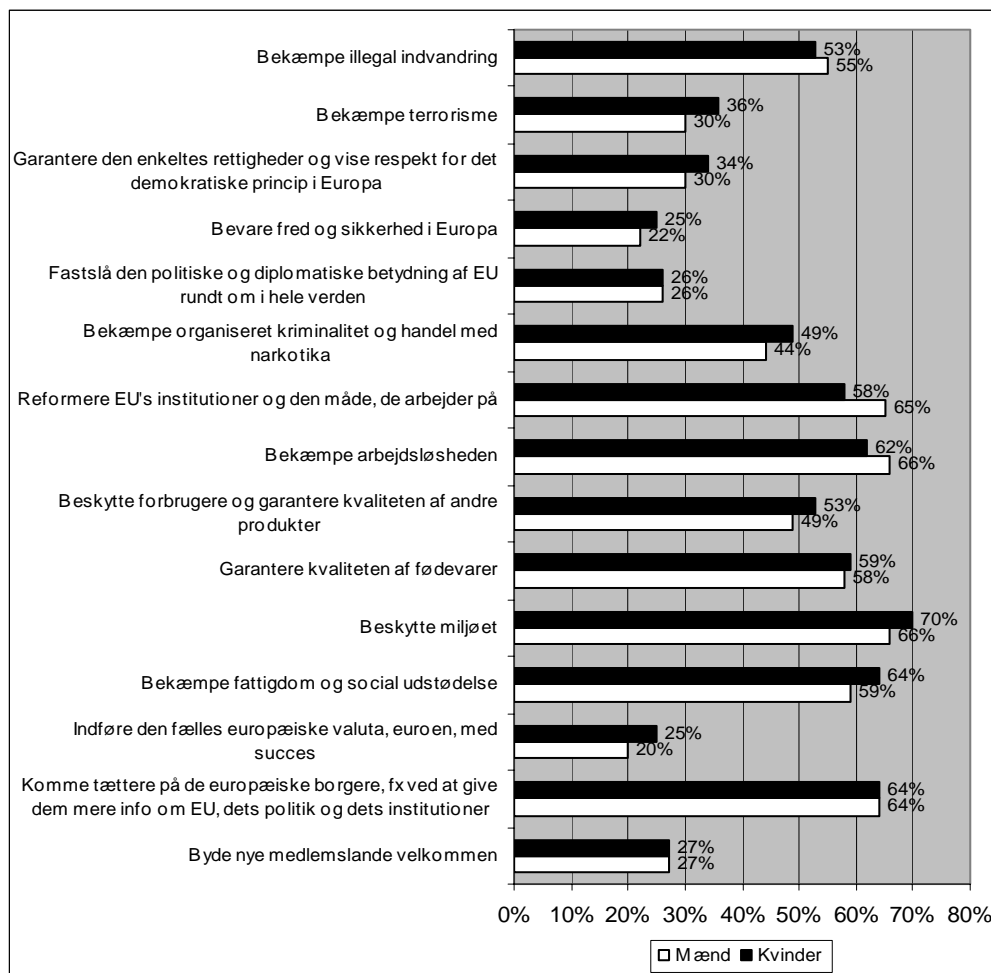
EU er effektiv til at bevare freden, men ikke til at bekæmpe arbejdsløsheden

Når der kigges nærmere på figur 2.6 kan man se, at nogle af de områder, som danskerne ønsker, at EU prioriterer, opnår en lidt forskellig score. EU's bekæmpelse af terrorisme, som 92% af danskerne ønsker, at EU prioriterer, bliver af 45% vurderet til at være ret effektiv, mens 10% vurderer den til at være meget effektiv. På et andet højt prioriteret område som bevarelsen af fred og sikkerhed i Europa bliver EU vurderet til at være ret effektiv af 56% af danskerne, mens 13% vurderer, at EU endog er meget effektiv på dette område. Der er altså 24%, som mener, at EU enten slet ikke er effektive eller ikke er særligt effektive til at bevare fred og sikkerhed i Europa.

Når det drejer sig om at bekæmpe arbejdsløsheden, står EU relativt svagt. Der er nemlig 53%, som vurderer, at EU ikke er særlig effektiv på dette område, mens kun 18% mener, at EU er meget effektiv til at bekæmpe arbejdsløsheden. Tilsvarende får EU også en dårlig score, når opgaven er at bekæmpe fattigdom og social udstødelse. Her er der nemlig 54%, som ikke mener, at EU er særlig effektiv på området. Heller ikke miljøområdet er noget, hvor danskerne vurderer, at EU gør en god indsats. Der er nemlig kun i alt 25% som mener, at EU enten er ret effektiv eller meget effektiv til at beskytte miljøet. Det er det område, som danskerne ønsker, at EU prioriterer højest.

En sidste observation handler om EU's effektivitet i forhold til at garantere kvaliteten af fødevarerne. Her er det meget markant, at 49% mener, at EU ikke er særligt effektive, mens under en tredjedel (29%) vurderer, at EU er effektiv på dette område.

Figur 2.7: Svaret: "Ikke særlig effektiv" og "Slet ikke effektiv" til spg. 28, som omhandler EU's indsats indenfor forskellige områder kombineret med køn.

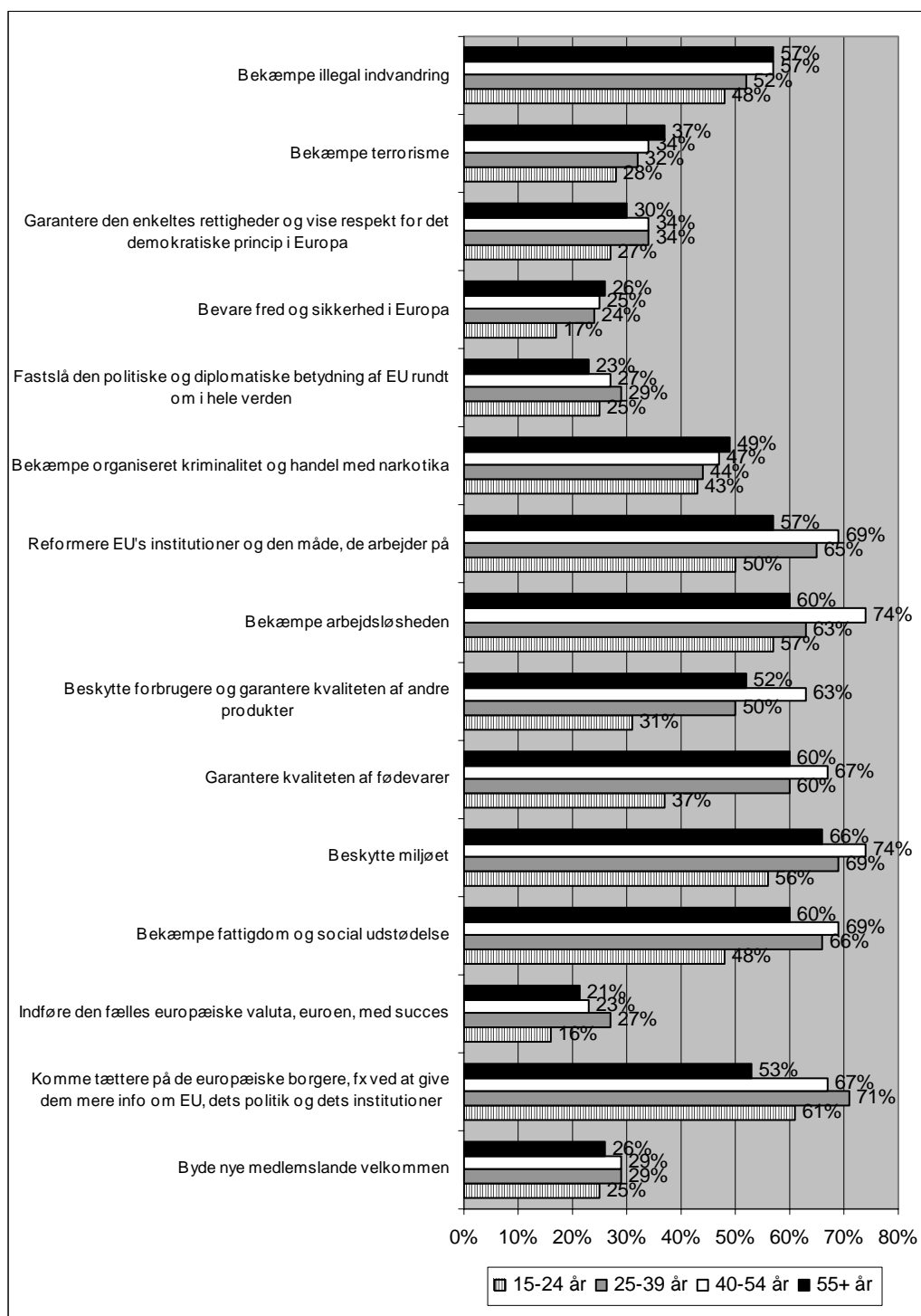
Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg.28).

Kønnet er ikke markant afgørende for en kritisk indstilling overfor EU's indsatser

Figur 2.7 viser kønsfordelingen blandt de respondenter i undersøgelsen, som ikke mener, at EU er effektive på de pågældende områder. Der er enkelte områder, hvor der tilsyneladende er en mindre holdningsforskel mellem mænd og kvinder. Det er bl.a. interessant at bemærke, at der er 6% flere kvinder end mænd, som mener, at EU er dårlig til at bekæmpe fattigdom og udstødelse. Tilsvarende er der også 4% flere kvinder, der synes, at EU ikke gør nok for at beskytte miljøet. Der er 6% flere kvinder end mænd, som mener, at EU er dårlig til at bekæmpe terrorismen. På trods af disse forskelle er det vigtigt at påpege, at der altså kun er mindre forskelle mellem kønnene, og at de derfor ikke kan siges at være markant afgørende.

Den mest markante forskel der kan spores mellem de EU-kritiske mænd og kvinder handler om EU's evne til at reformere sine institutioner og deres arbejdsform. Her er der 65% af mændene som mener, at EU er dårlig, mens det kun er 58% af kvinderne.

Figur 2.8: Svaret: "Ikke særlig effektiv" og "Slet ikke effektiv" til spg. 28, som omhandler EU's indsats indenfor forskellige områder kombineret med alder.

Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg.28).

Unge er mindst kritiske overfor EU's effektivitet

Figur 2.8 viser, at der er betydelige holdningsforskelle mellem aldersgrupperne, når de kritiske respondenter vurderer EU's indsats indenfor forskellige områder. Når det drejer sig om at bekæmpe illegal indvandring, terrorisme eller international kriminalitet, så stiger procentdelen af de kritiske med alderen. F.eks. er der 57% kritiske i aldersgruppen 55+, når det handler om vurderingen af EU's effektivitet i forbindelse med bekæmpelsen af den illegale indvandring, mens tallet kun er 48% i aldersgruppen 15-24 år.

På en lang række områder er der markant større kritik blandt de 40-54-årige, end i de øvrige aldersgrupper. Det er der bl.a. på områder som bekæmpelse af arbejdsløshed, beskyttelse af forbrugere og garanti for kvaliteten af produkter og fødevarekvalitet, beskyttelse af miljøet og bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse.

De helt unge i aldersgruppen 15-24 år er generelt dem, der er mindst kritiske. På 13 af de 15 områder er de unge den gruppe, som er lavest repræsenteret. Når det drejer sig om EU's indsats indenfor beskyttelse af forbrugere og garantere kvaliteten af andre produkter, er der stor forskel mellem de unge og ældre. Af den unge aldersgruppe mellem 15 og 24 år mener 31%, at EU er ikke særlig effektiv eller slet ikke effektiv, mod den ældre gruppe, mellem 40 og 54 år, som her udgør hele 63%.

Kapitel 3: EU – viden, tilfredshed og image

Kapitel 3 handler bl.a. om danskernes kendskab til EU's institutioner. Holdningen til EU-medlemskabet bliver også belyst, ligesom der sættes fokus på EU's image i den danske befolkning. Endelig bliver der også kigget nærmere på holdningerne til det danske demokrati.

Sammenfatning

Kun et fåtal af danskerne vurderer, at de har stor viden om EU

På en 10-punkt-skala (hvor 10 er lig med, at man ved en hel del) er der i alt 4%, der enten placerer sig på tallet 10 eller 9.

Europa-Parlamentet er den mest kendte EU-institution

Der er 98% af danskerne, som har hørt om Europa-Parlamentet, hvilket dermed gør den til den bedst kendte EU-institution. 93% har hørt om Europa-Kommissionen.

Både dansker og europæer

57% af danskerne føler sig både som dansker og europæer.

Stor tilfredshed med det danske demokrati

Der er 32% af danskerne, som er meget tilfredse med det danske demokrati, mens 56% er nogenlunde tilfredse. I alt er 88% af danskerne tilfredse med demokratiet, mens 2% overhovedet ikke er tilfredse.

Sammenhæng mellem uddannelsesniveau og vurdering af EU-medlemskabet

Der er 64% af de danskere, der var 20 år eller derover ved endt uddannelse, som mener, at EU er en god ting, mod 39% og 55% blandt dem, der afsluttede deres uddannelse i henholdsvis op til 15 års alderen og mellem 16-19 år.

Irland og Grækenland har haft størst fordel af deres EU-medlemskab

Befolkningerne i hhv. Irland og Grækenland vurderer selv, at de har haft størst udbytte af deres EU-medlemskab i sammenligning med de øvrige EU-lande.

Flest EU-positive blandt de unge

I aldersgruppen 15-24 år er der 50%, som mener, at EU's image enten er positivt eller meget positivt. I aldersgruppen 55+ er det sammenlignelige tal 41%.

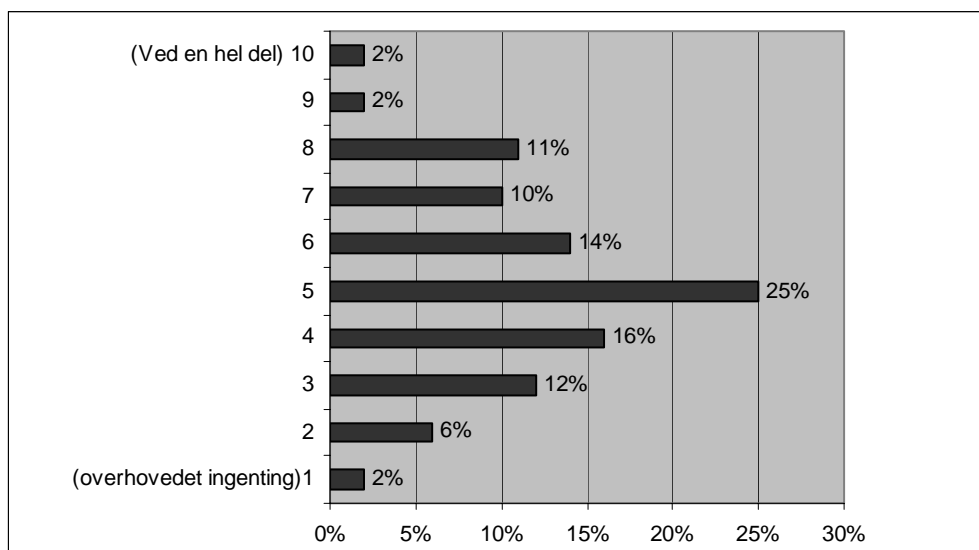
Udviklingen i EU går for stærkt

Danskerne mener, sammen med Finland, og i modsætning til de resterende EU-lande, at det nuværende tempo i EU er højere end det ønskede. Specielt kvinder og ældre ønsker dæmpet tempo i EU.

Færre vurderer EU til mere vigtig rolle i danskernes fremtidige liv

Siden Eurobarometer-rapporten fra december 1999 og frem til denne måling, er der sket et fald på 9% - fra 59% til 50% - blandt de danskere, der vurderer, at EU kommer til at spille en større rolle i ens hverdag fem år ud i fremtiden. 45% af danskerne ønsker, at EU spiller den samme rolle i dagligdagen om fem år, mens 19% ønsker, at den skal spille en mindre vigtig rolle i fremtiden.

Figur 3.1: Hvor meget føler De, at De ved om EU, dets politik og dets institutioner?

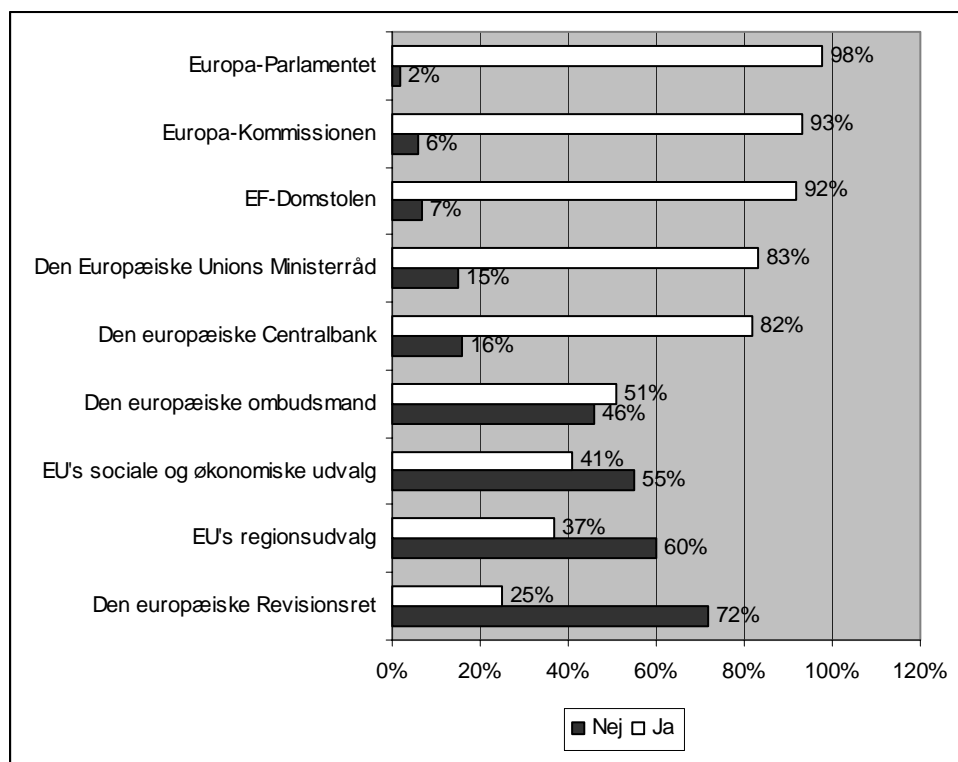
Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg. 9).

Kun et fåtal mener selv, at de har meget stor viden om EU

Når danskerne selv angiver deres vidensniveau om EU på en 10-punkt-skala, så stiger kurven relativt jævnt fra de 2%, som mener, at de overhovedet ingenting ved frem til de 25%, som placerer sig selv på den midterste værdi på skalaen, som er 5. Herefter falder vidensniveauet frem til de 2% af danskerne, som vurderer, at de ved en hel del og angiver, at deres vidensniveau på 10-skalaen derfor er helt i top. Denne fordeling af danskernes vidensniveau peger på, at vi efter vores egen vurdering generelt ikke er helt uvidende om EU. Men det er dog værd at bemærke, at der ved en summering af de tre laveste punkter på skalaen er i alt 20% af danskerne, som dermed anfører, at deres vidensniveau er temmelig lavt. De tre øverste punkter på skalaen summerer til sammenligning til 15%.

Figur 3.2: Har De nogensinde hørt om...?

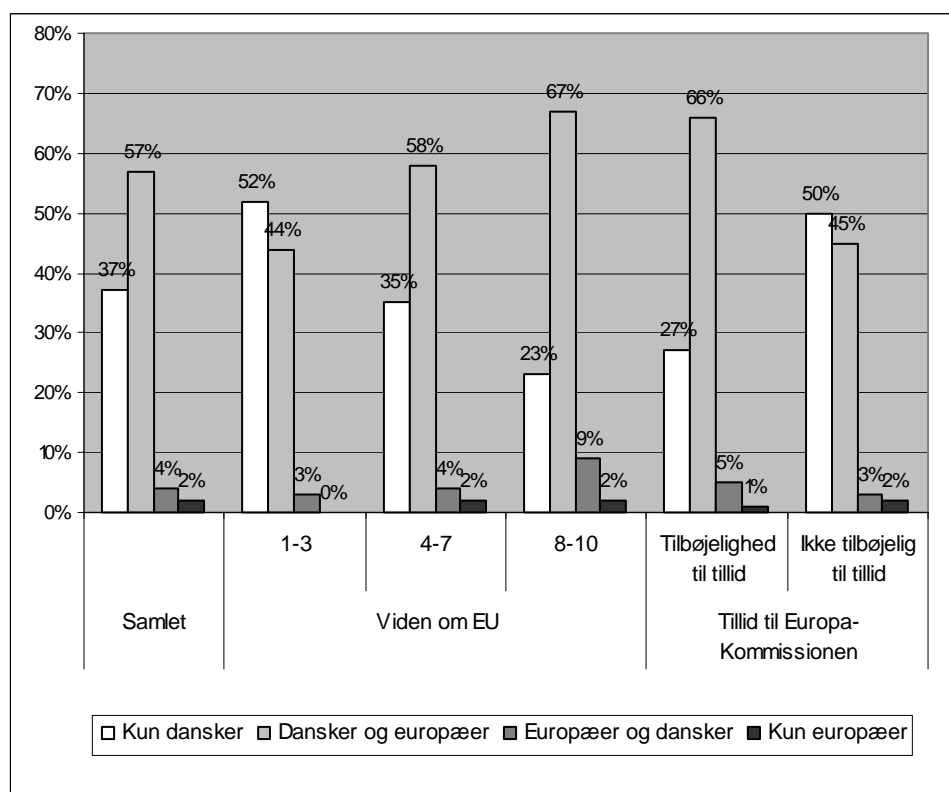
Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg. 19).

Europa-Parlamentet har det højeste kendskabsniveau blandt EU's institutioner

Figur 3.2 viser, at Europa-Parlamentet har det højeste kendskabsniveau blandt EU's institutioner. Der er 98%, der har hørt om Europa-Parlamentet, mens der til sammenligning er 93%, som har hørt om Europa-Kommissionen. Denne fordeling kan hænge sammen med, at mange har oplevet valgene til Europa-Parlamentet, ligesom flere af parlamentarikerne også jævnlig optræder i medierne. Det øger givetvis kendskabet.

EF-Domstolen kommer ind på en tredjeplads blandt de mest kendte EU-institutioner, idet 92% angiver, at de kender institutionen. Herefter følger Ministerrådet og Centralbanken.

Figur 3.3: I den nærmeste fremtid ser De da Dem selv som...? Kombineret med: Hvor meget føler De, at De ved om EU, dets politik og dets institutioner? (på en skala fra 1-10, hvor 1 er "ved overhovedet ingenting og 10 er "ved en hel del"). Og spørgsmålet: Er De tilbøjelig til at have tillid eller tilbøjelig til ikke at have tillid til Europa-Kommissionen?

Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg.32 kombineret med spg. 9 og spg. 21.2).

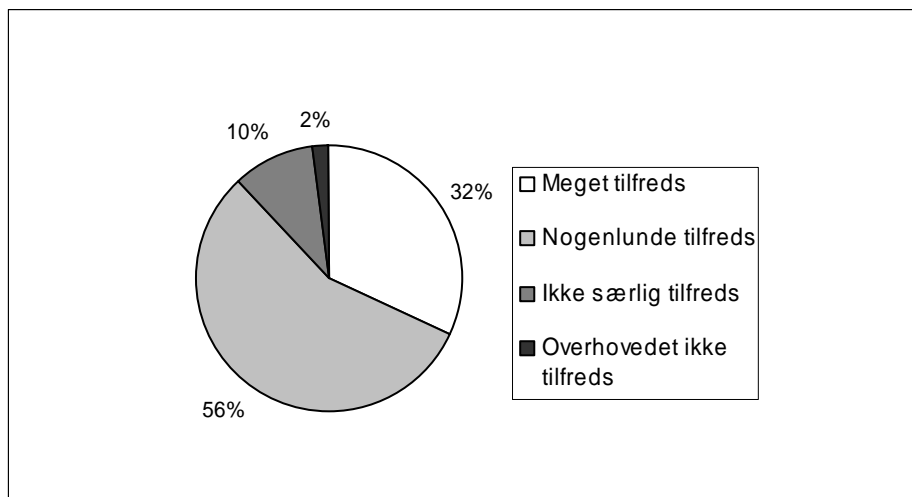
Dansker og europæer

Når man ser på befolkningen som helhed, viser det sig, at over halvdelen af de adspurgte, svarende til 57%, føler sig både som dansker og europæer. Kun 4% føler sig først som europæer og derefter dansker. Det vil sige, at størstedelen føler sig mest som dansker, men også som europæer. Samtidig viser undersøgelsen, at mere end hver tredje (37%) kun føler sig som dansker.

Disse tal ændrer sig ikke overraskende, når spørgsmålet om national og europæisk identitet sammenholdes med de adspurgtes tillid til EU. To ud af tre adspurgte (66%), der er tilbøjelige til at have tillid til Europa-Kommissionen, føler sig både som dansker og europæer. Det tilsvarende tal for dem, der er tilbøjelige til ikke at have tillid, er på 45%.

Tilsyneladende er der også en positiv sammenhæng mellem vidensniveau og identitetsfølelse. Denne undersøgelse peger i retning af, at jo mere vi selv mener at vide om EU, jo mere positive er vi overfor en europæisk identitet. Men det er stadig den danske identitet, der har forrang overfor den europæiske. Samtidig falder procentdelen af adspurgte, der har svaret, at de kun føler sig som dansker i takt med mere viden om EU.

Figur 3.4: Hvor tilfreds er De med den måde, demokratiet fungerer på her i landet?

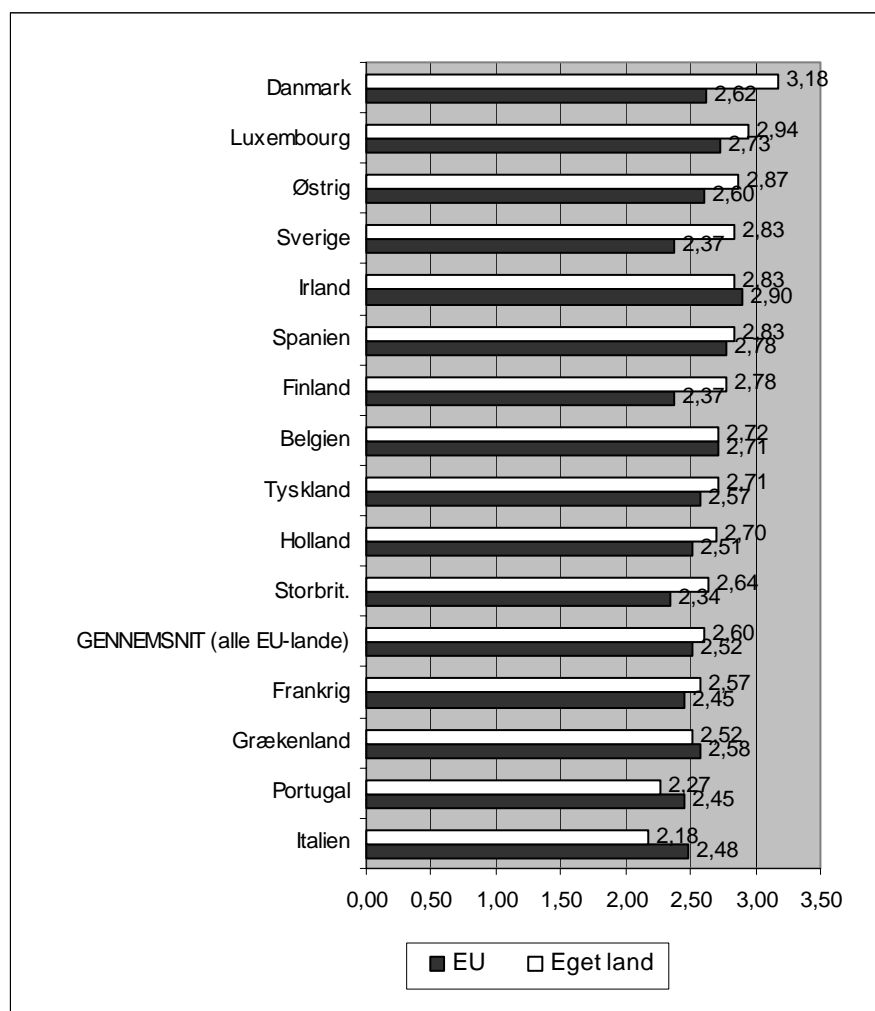

Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg. 22A).

88% af danskerne er tilfredse med det danske demokrati

Der er udbredt tilfredshed med den måde, det danske demokrati fungerer på. Der er 32%, som er meget tilfredse, mens 56% udtrykker, at de er nogenlunde tilfredse. I alt er der 88% som enten er særligt tilfredse eller overhovedet ikke er tilfredse.

Figur 3.5: Hvor tilfreds er De med den måde, demokratiet fungerer på her i landet? Sammenlignet med tilfredshed med den måde, demokratiet fungerer på i EU. Kombineret med svar fra de øvrige EU-landes borgere. Skala fra 1 til 4, hvor 1 er slet ikke tilfreds og 4 er meget tilfreds.

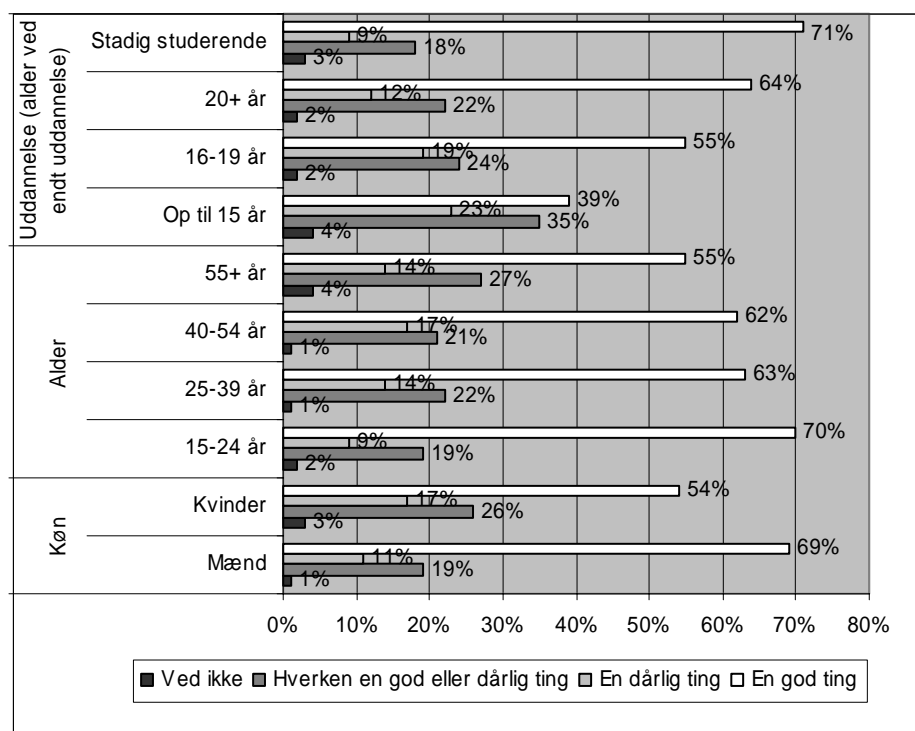
Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg. 22A+B).

Danskerne er tilfredse med demokratiet – specielt i Danmark

Danmark er det land, der er mest tilfreds med landets eget demokrati, når der sammenlignes med de øvrige EU-lande. På tilfredshedsskalaen opnår Danmark nemlig den højeste score på hele 3,16 point mod gennemsnitligt 2,60.

Når det handler om EU, er danskerne ikke helt så positive i vurderingen af demokratiet, men vi ligger stadig et stykke over den gennemsnitlige vurdering for alle EU-landene, nemlig 2,62 mod samlet 2,52. Kun fire lande mener, at EU er mere demokratisk end deres eget land. Disse lande er Grækenland, Portugal, Italien og Irland.

Figur 3.9: I almindelighed, mener De så, at dansk medlemskab af EU er...? Kombineret med uddannelsesvarighed, alder og køn.

Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg. 12).

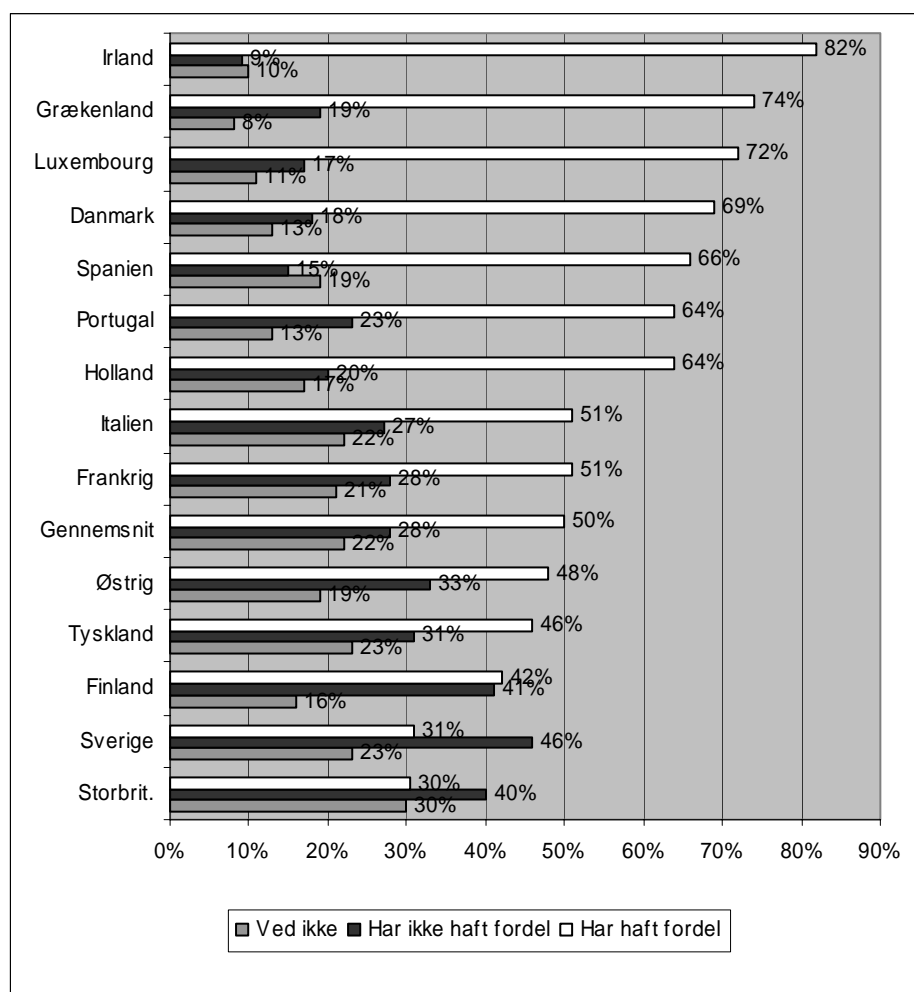
Uddannelsesvarigheden har betydning for vurderingen af EU-medlemskabet

Ifølge undersøgelsen viser det sig, at der er en sammenhæng mellem uddannelsesvarigheden og vurderingen af det danske medlemskab af EU. Jo længere uddannelse, jo større tilfredshed er der tilsyneladende med det danske medlemskab. Hele 64% af de, der var 20 eller derover ved endt uddannelse mener, at EU er en god ting, mod henholdsvis 39% og 55% af de, der endte deres uddannelse i teenageårene.

Samtidig ser det også ud som om, at alderen har en betydning for danske borgeres vurdering af det danske medlemskab. Jo ældre man er, jo mere skeptisk er man også. Kun 55% af de 55+ årige vurderer, at medlemskabet er en god ting for Danmark, mod procentsatser mellem 62 og 70 i de andre aldersgrupper – størst tilslutning fra gruppen af de 15 til 24-årige. I den ældste aldersgruppe finder man også den største gruppe af svaret ”hverken god eller dårlig”, som er oppe på 27%.

En sidste bemærkelsesværdig forskel finder vi i svarene mellem mænd og kvinder. I lighed med tidligere undersøgelser påpeger også denne, at mændene er de største tilhængere af dansk medlemskab af EU. Her mener hele 69%, at det er en god ide, mod kvindernes 54%.

Figur 3.11: Alt taget i betragtning mener De, at Danmark har haft fordel eller ej af sit medlemskab? Kombineret med svar fra de øvrige EU-landes borgere.

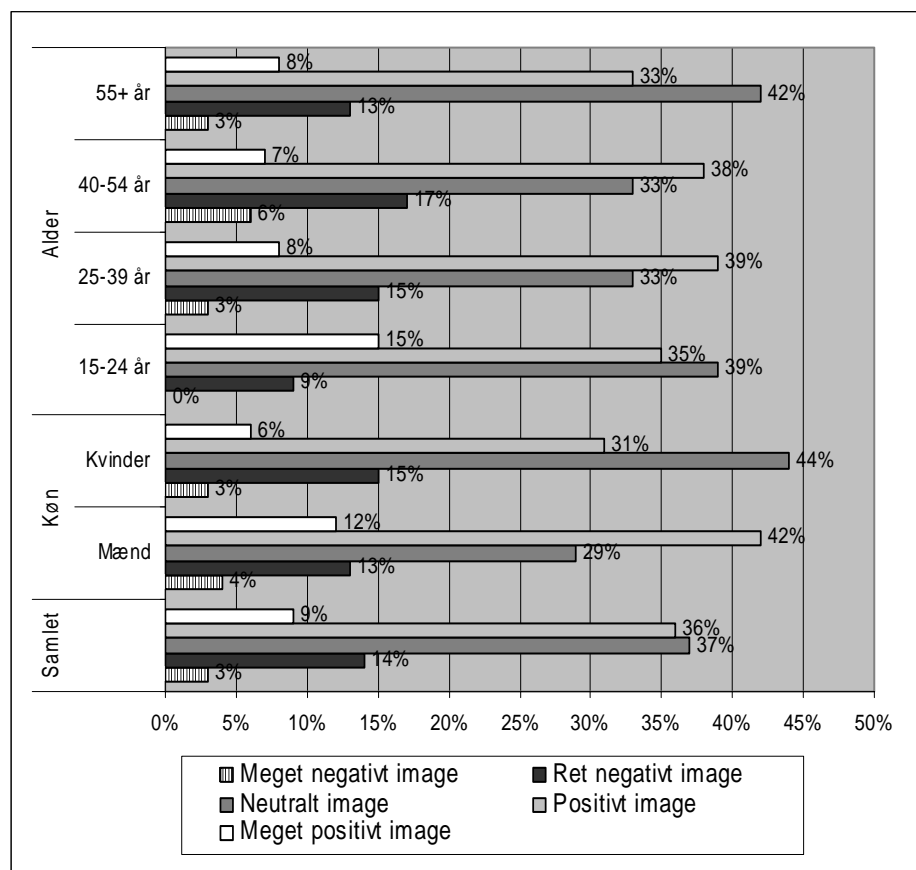
Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg. 13).

Irland og Grækenland har haft størst fordel af deres EU-medlemskab

Irland og Grækenland er de to EU-lande, hvor deres befolkninger selv vurderer, at de har haft den største fordel af medlemskabet. Der er 82% af irerne, som vurderer, at de har haft fordel af deres medlemskab. I Grækenland er tallet 74%, mens det i Luxembourg er 72%. Danmark placerer sig på en fjerdeplads, idet 69% af danskerne vurderer, at vi har haft fordel af medlemskabet, hvilket er markant over gennemsnittet på 50%.

Sverige og Storbritannien er de eneste to lande, hvor der ikke er flest, der mener, at landet har haft fordel af medlemskabet. I Storbritannien er der til eksempel 40%, som vurderer, at landet ikke har haft fordel af at være medlem af EU, mens der er 30%, som mener det modsatte.

Figur 3.12: Generelt set, hvilket image har EU for Dem?

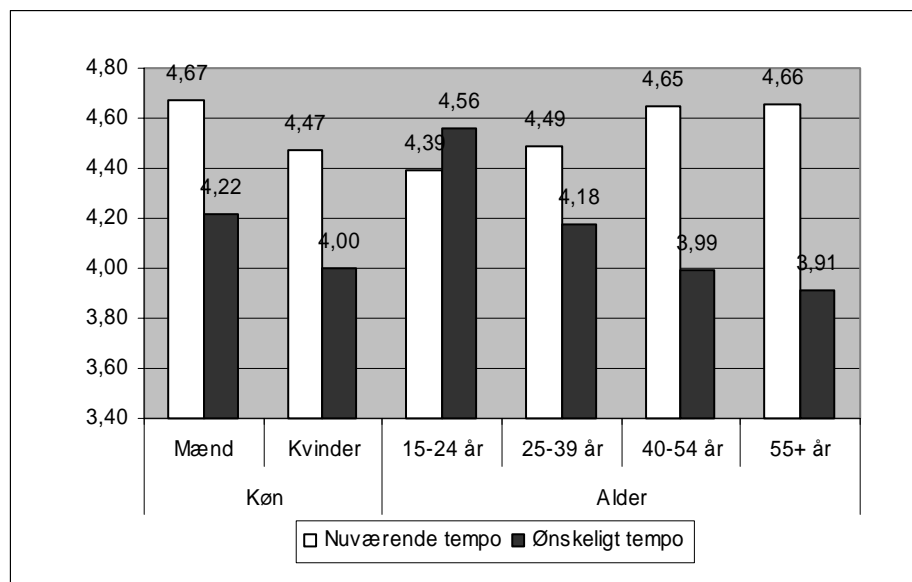
Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg. 14).

EU's image er bedst blandt de unge

De mest EU-positive findes i aldersgruppen 15-24 år, hvor 50% vurderer EU's image til enten af være positivt eller meget positivt. I aldersgruppen 15-39 år er tallet 47%, mens det er 45% blandt de 40-54-årige. Blandt de ældste i gruppen 55+ er det kun 41%, som vurderer, at EU's image er positivt eller meget positivt. Med andre ord så er EU's image bedst blandt de unge og værst i den ældste målgruppe.

Danske mænd vurderer i højere grad end de danske kvinder, at EU har et meget positivt image. Der er 54% af de danske mænd, som mener, at EU enten har et positivt eller et meget positivt image. Blandt kvinderne er den sammenlignelige procentsats kun på 37. Kvinderne vurderer for 44 procents vedkommende, at EU har et neutralt image, mens det kun er 29% af mændene, som har denne opfattelse.

Figur 3.16: Hvad er efter Deres mening det nuværende tempo på opbygningen af Europa? Kombineret med: Hvad er efter Deres mening det ønskelige tempo på opbygningen af Europa? Kombineret med køn og alder.

Kilde: Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg.17A og 17B).

Udviklingen i EU går for stærkt

Både danske mænd og kvinder mener, at det nuværende tempo i EU er højere end det ønskede. Men på trods af, at diskrepansen næsten er den samme, når danske mænd og kvinder skal vurdere det nuværende og ønskelige tempo for EU, er de dog ikke helt enige alligevel. Danske mænd mener, at tempoet er højt i EU – omregnet til en værdi på 4,67 – den højeste for alle grupperne – mens de kun ønsker et tempo på 4,22. Kvinderne derimod, anslår det nuværende tempo til 4,47, og denne værdi ligger dermed under mændenes vurdering. Til gengæld ønsker kvinderne et tempo i EU på 4,00 mod mændenes 4,22. Den gruppe, der adskiller sig mest, når det handler om forskellen på ønskeligt og nuværende tempo er de unge mellem 15 og 24 år. De mener, i modsætning til alle de andre grupper, at det nuværende tempo i EU går langsommere end det ønskede tempo svarende til værdier på hhv. 4,39 og 4,56.

Igen ser det ud som om, der er en sammenhæng mellem en stigning i alder og ønsket om et langsommere tempo i EU's udvikling. De 55+-årige har den absolut laveste værdi på 3,91 i ønsket tempo i EU samtidig med, at de næsten tangerer mændene i deres vurdering af det nuværende tempo. Værdien for denne gruppe ligger på 4,66.

Danmark mest skeptiske EU-land

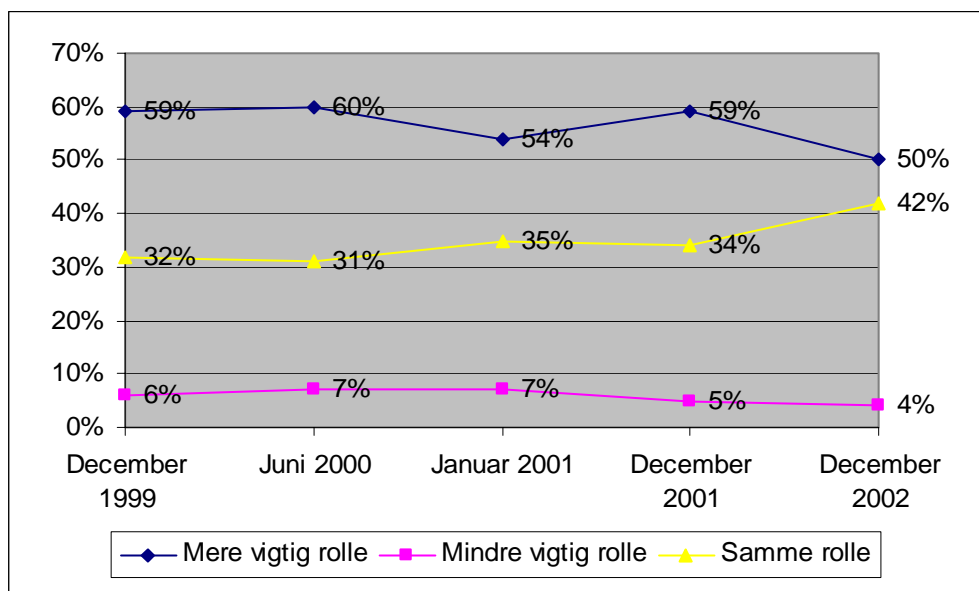
Gennemsnitligt for hele EU vurderes det nuværende tempo i EU til 3,96 og det ønskelige til 4,89 (graf ikke vist). Sammenligner man Danmark med de øvrige EU-lande viser det sig, at Danmark, sammen med Irland, vurderer det nuværende tempo i EU til 4,57. Dette tal ligger højere end alle andre landes vurdering. Samtidig er Danmark det land, der, sammen med Finland, ønsker det langsomste tempo af alle EU-lande, nemlig 4,11.

Alt i alt betyder dette, at langt de fleste EU-lande ønsker et højere tempo i EU end det nuværende. Dog med undtagelse af to lande: Danmark og Finland. Her viser undersøgelsen den stik modsatte problematik, nemlig at størstedelen af befolkningen mener, at tempoet i EU er højere end det ønskede. Samtidig bliver Danmark det land,

der har den største afvigelse i vurderingen af det nuværende og det ønskede tempo i EU.

Figur 3.17: Om fem år, vil EU da efter Deres mening spille en mere vigtig rolle, en mindre vigtig rolle eller den samme rolle for Dem i Deres dagligdag?

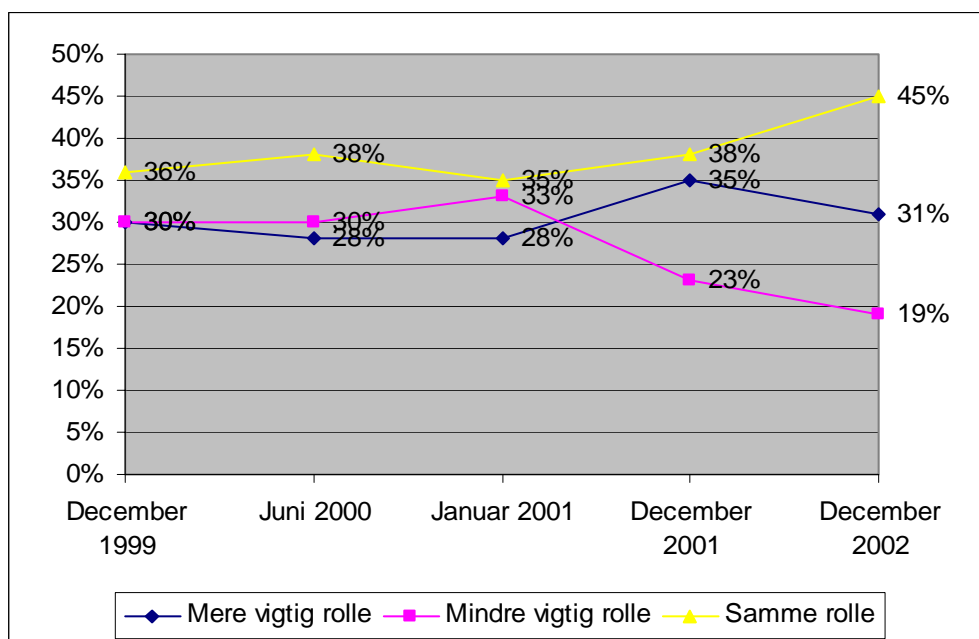

Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg.18A).

Færre tror på øget indflydelse fra EU i deres dagligdag

Når der kigges nærmere på, hvilken rolle danskerne vurderer, at EU vil spille i deres fremtidige hverdag, er der gennem de sidste tre år sket et fald på fra 59% til 50%, blandt de danskere, som vurderer, at EU om fem år vil spille en mere vigtig rolle i deres dagligdag. Denne udvikling peger altså på, at på trods af et tættere samarbejde i EU på en række områder, så tror danskerne altså i mindre grad end tidligere, at EU indenfor en femårs periode kommer til at spille en mere vigtig rolle i deres hverdag.

Figur 3.18: Og ønsker De så, at EU om fem år vil spille en mere vigtig rolle, en mindre vigtig rolle eller den samme rolle for Dem i Deres dagligdag?

Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg.18B).

45% ønsker, at EU spiller den samme rolle i dagligdagen om fem år

Figur 3.18 viser et markant fald, fra 30% til 19%, i perioden december 1999 til december 2002 blandt den andel af danskerne, som ønsker, at EU skal spille en mindre vigtig rolle i fremtiden. I samme periode er der kommet en stigning fra 36% til 45% blandt dem, der ønsker, at EU skal spille den samme rolle. I tidsrummet fra december 2001 til december 2002 er der sket et fald på 4% blandt den gruppe af danskere, som ønsker, at EU kommer til at spille en mere vigtig rolle i hverdagen.

Kapitel 4: De danske forbehold

I dette korte kapitel 4 sættes der fokus på danskernes holdning til, hvorvidt EU eller de nationale regeringer bør træffe beslutningerne om europæisk forsvarspolitik. Der bliver også set nærmere på danskernes holdning til at lade euroen erstatte den danske krone.

Sammenfatning

Beslutninger om europæisk forsvarspolitik skal træffes af Nato

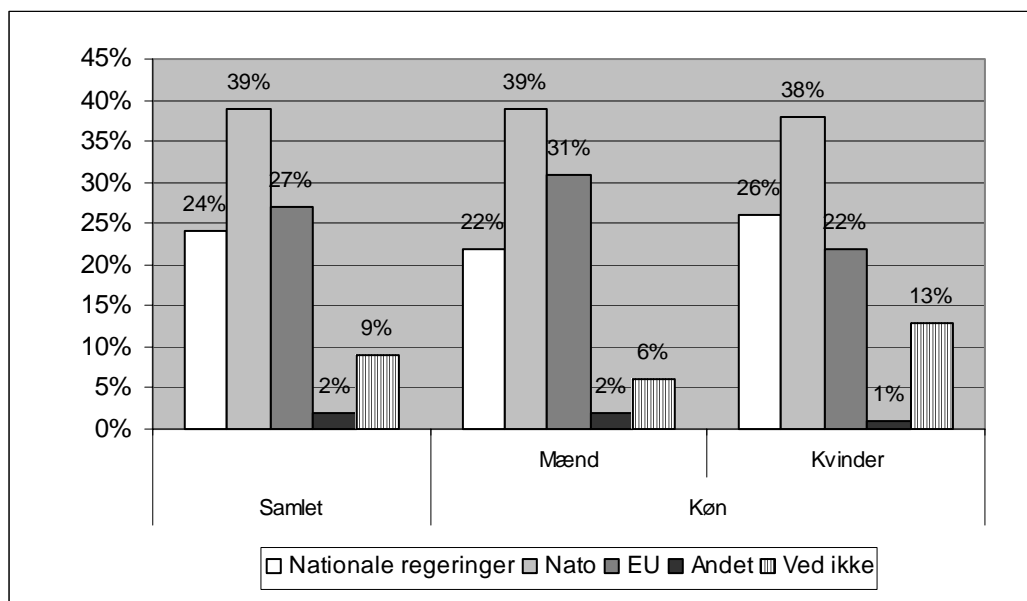
39% af danskerne ønsker, at beslutninger vedrørende europæisk forsvarspolitik skal træffes af Nato, mens 27% ønsker, at EU varetager beslutningerne. 24% vil placere ansvaret hos de nationale regeringer.

Positiv holdning til euroen

Der er samlet set 52% af danskerne, som mener, at det vil være en meget god eller en ret god ting, hvis euroen erstatter den danske krone. 18% er neutrale, mens i alt 28% mener, at det vil være en ret dårlig eller en meget dårlig ting.

Når danskerne stifter bekendtskab med euroen, så er der samlet set 49%, som enten trives meget god eller ret godt med denne valuta. 13% trives ikke særlig godt eller meget dårligt, mens 38% har svaret ved ikke.

Figur 4.1: Burde beslutninger vedrørende europæisk forsvarspolitik foretages af...?

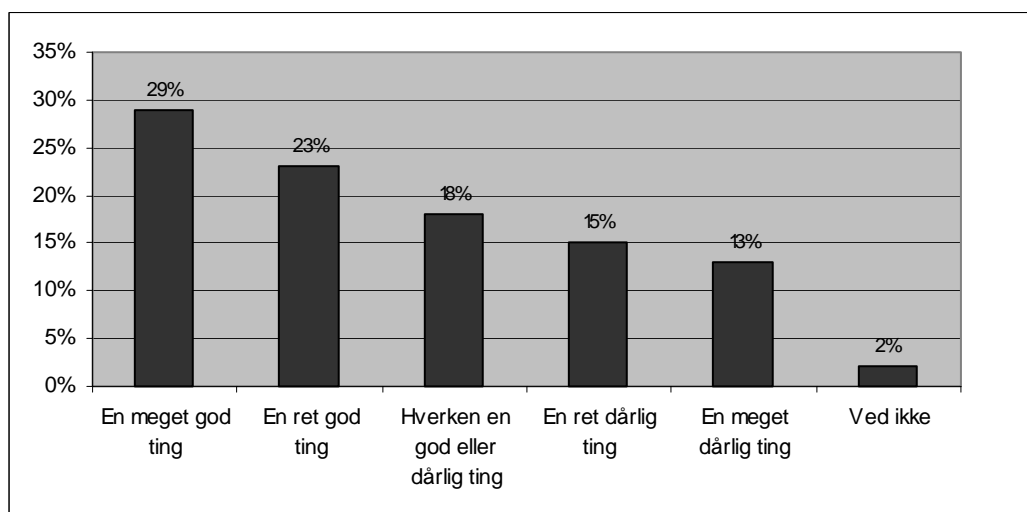
Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg.30).

Beslutninger om europæisk forsvarspolitik skal træffes af Nato

Der er 39% af danskerne, som giver udtryk for, at beslutninger der vedrører europæisk forsvarspolitik skal foretages af Nato, mens det er 27%, der ønsker at EU skal tage beslutningerne. Kun 24% ønsker at placere beslutningerne hos de nationale regeringer.

Den mest markante forskel mellem kønnene i dette spørgsmål handler om, at mændene i højere grad end kvinderne ønsker, at EU tager beslutninger om europæisk forsvarspolitik. Næsten en tredjedel (31%) af de danske mænd ønsker, at EU skal have den beslutningskompetence, mens det kun er 22% af kvinderne. Der er 13% af kvinderne, som har svaret ved ikke til spørgsmålet.

Figur 4.3: Hvis euroen erstatter den danske krone, mener De da, at det ville være...

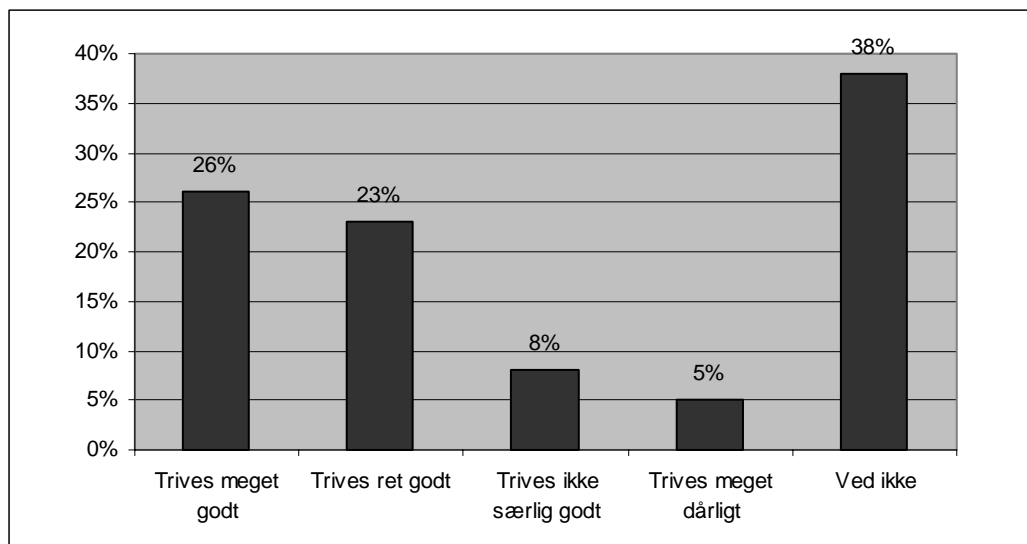
Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg.34).

Euroen betragtes generelt som en god ting

Der er samlet set 52% af danskerne, som giver udtryk for, at det enten vil være en meget god eller en ret god ting, hvis euroen erstatter den danske krone. Overfor denne

grundlæggende positive holdning er der samlet set 28%, som giver udtryk for, at det vil være en ret dårlig eller en meget dårlig ting, hvis euroen erstatter den danske krone. Der er 18% af danskerne, som vurderer, at det hverken vil være en god eller en dårlig ting at indføre euroen. Det er ikke sikkert, at en eventuel folkeafstemning for eller imod euroens indførsel i Danmark vil resultere i et ja. Men den grundlæggende positive tilkendegivelse, som der bliver givet udtryk for i denne måling, indikerer, at det vil være tilfældet. Det vil dog være afgørende, hvilken holdning de 18% af danskerne, som vurderer, at det hverken vil være en god eller en dårlig ting vælger at indtage, hvis de i givet fald skal tage stilling ved en folkeafstemning.

Figur 4.4: Hvordan trives De med at bruge euroen?

Kilde: Eurobarometer 58.1-målingen ved GfK Danmark A/S, efteråret 2002 (spg.35).

Et klart flertal af danskerne trives godt med euroen

Danskerne stifter blandt andet bekendtskab med euroen, når de rejser i de EU-lande, som allerede har indført den. På spørgsmålet om, hvordan de trives med euroen, så er der i alt 49% af danskerne, som enten trives godt eller ret godt med den nye europæiske valuta. Der er kun 8%, som ikke trives særlig godt, mens 5% trives meget dårligt med euroen. Det er imidlertid vigtigt at hæfte sig ved, at hele 38% har svaret "ved ikke" til spørgsmålet. Når det er tilfældet, så kan det hænge sammen med, at man ikke har rejst i de EU-lande, hvor euroen er indført. Men det kan også skyldes, at man ikke har tilstrækkeligt mange erfaringer med at anvende euroen i praksis.

STANDARD EUROBAROMETER 58.1

TECHNICAL SPECIFICATIONS

Between 30 September 2002 and 28 October 2002, the European Opinion Research Group, a consortium of Market and Public Opinion Research agencies, made out of INRA in Belgium – I.C.O. and GfK Worldwide, carried out wave 58.0 of the standard Eurobarometer, on request of the EUROPEAN COMMISSION, Directorate-General Press and Communication, Opinion Polls.

The Standard EUROBAROMETER 58.1 covers the population of the respective nationalities of the European Union Member States, aged 15 years and over, resident in each of the Member States. The basic sample design applied in all Member States is a multi-stage, random (probability) one. In each EU country, a number of sampling points was drawn with probability proportional to population size (for a total coverage of the country) and to population density.

For doing so, the points were drawn systematically from each of the "administrative regional units", after stratification by individual unit and type of area. They thus represent the whole territory of the Member States according to the EUROSTAT NUTS 2 (or equivalent) and according to the distribution of the resident population of the respective EU-nationalities in terms of metropolitan, urban and rural areas. In each of the selected sampling points, a starting address was drawn, at random. Further addresses were selected as every Nth address by standard random route procedures, from the initial address. In each household, the respondent was drawn, at random. All interviews were face-to-face in people's home and in the appropriate national language.

COUNTRIES	INSTITUTES	N°	FIELDWORK	POPULATION 15+
Belgium	INRA BELGIUM	1074	2/9 – 4/10	8,326
Denmark	GfK DENMARK	1000	1/9 – 4/10	4,338
Germany(Ea)	INRA DEUTSCHLAND	1009	1/9 – 18/9	13,028
Germany(W)	INRA DEUTSCHLAND	1036	1/9 – 19/9	55,782
Greece	Market Analysis	1001	2/9 – 2/10	8,793
Spain	INRA ESPAÑA	1000	3/9 – 4/10	33,024
France	CSA-TMO	1004	2/9 – 24/9	46,945
Ireland	LANSDOWNE Market	999	3/9 – 30/9	2,980
Italy	INRA Demoskopea	992	5/9 – 30/9	49,017
Luxembourg	ILRes	599	4/9 – 30/9	364
The	Intomart	998	1/9 – 2/10	12,705
Austria	SPECTRA	1008	3/9 – 25/9	6,668
Portugal	METRIS	1000	1/9 – 29/9	8,217
Finland	MDC MARKETING	1000	2/9 – 1/10	4,165
Sweden	GfK SVERIGE	1000	1/9 – 7/10	7,183
Great Britain	MARTIN HAMBLIN	1014	2/9 – 4/10	46,077
Northern	ULSTER MARKETING	306	4/9 – 23/9	1,273
Total Number of Interviews		16067		

For each country a comparison between the sample and the universe was carried out. The Universe description was derived from Eurostat population data or from national statistics. For all EU member-countries a national weighting procedure, using marginal and intercellular weighting, was carried out based on this Universe description. As such in all countries, minimum gender, age, region NUTS 2 were introduced in the iteration procedure. For international weighting (i.e. EU averages), INRA (EUROPE) applies the official population figures as provided by EUROSTAT in the Regional Statistics Yearbook (data for 1997). The total population figures for input in this post-weighting procedure are listed above.

The results of the Eurobarometer studies are reported in the form of tables, datafiles and analyses. Per question a table of results is given with the full question text in English, French and German. The results are expressed as a percentage of the total. The results of the Eurobarometer surveys are analysed and made available through the Directorate-General Press and Communication, Opinion Polls of the European Commission, rue de la Loi 200, B-1049 Brussels. The results are published on the Internet server of the European Commission: <http://europa.eu.int/comm/dg10/epo>. All Eurobarometer datafiles are stored at the Zentral Archiv (Universität Köln, Bachemer Strasse, 40, D-50869 Köln-Lindenthal), available through the CESSDA Database <http://www.nsd.uib.no/cessda/europe.html>. They are at the disposal of all institutes members of the European Consortium for Political Research (Essex), of the Inter-University Consortium for Political and Social Research (Michigan) and of all those interested in social science research.

Readers are reminded that survey results are estimations, the accuracy of which, everything being equal, rests upon the sample size and upon the observed percentage. With samples of about 1,000 interviews, the real percentages vary within the following confidence limits:

Observed percentages	10% or 90%	20% or 80%	30% or 70%	40% or 60%	50%
Confidence limits	± 1.9%	± 2.5%	± 2.7%	± 3.0%	± 3.1%